

VISNIK *української громади в Хорватії*

VJESNIK *ukrajinske zajednice u Hrvatskoj*

Номер 55, 3/2018.

Broj 55, 3/2018.

UKRAJINSKA ZAJEDNICA REPUBLIKE HRVATSKE

UKRAJINSKA ZAJEDNICA
GRADA ZAGREBA

KPD UKRAJINACA "KARPATI"
LIPOVLJANI

Izdavač: **Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske**
Видавель: **Українська громада Республіки Хорватія**
Kardinala Alojzija Stepinca 45, 32 000 Vukovar
Tel: 032/493-224 ; Fax: 032/493-224
e-mail: ukrajinskazajednica.hr@gmail.com
MB: 2331748 ; OIB: 35971824466
Žiro račun: **PBZ HR4823400091110579040**
Uredništvo Vjesnika: **Svetog Roka 53A, 31 000 Osijek**
Tel: 098/1933-288 ; e-mail: vjesnikuz@gmail.com ; ISSN 1847-327X
"Vjesnik" je dvomjesečnik, izlazi šest puta godišnje
Naklada: **1000 primjeraka**
Tisak: **Grafika d.o.o., Strossmayerova 295, 31 000 Osijek**

За видавця: **Михайло Семенюк**
За издавача: **Mihajlo Semenjuk**
Головний редактор: **Оксана Мартинюк**
Glavni urednik: **Oksana Martinjuk**
Редакція: **Борис Гралюк, Микола Застрижний, Іван Семенюк, Віктор Камінський, Славко Бурда, Олесь Беч**
Uredništvo: **Boris Graljuk, Nikola Zastrižni, Ivan Semenjuk, Viktor Kaminskyj, Slavko Burda, Olesja Beč**
Лектор хорватської мови: **Нівеc Романек**
Lektor hrvatskog jezika: **Nives Romanjek**
Дизайн та комп'ютерна верстка: **Назар Стурко**
Dizajn i kompjuterski prijelom: **Nazar Sturko**

ЗМІСТ - SADRŽAJ

NOVOSTI IZ DJELATNOSTI UKRAJINSKE ZAJEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE

НОВИНИ З ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕСПУБЛІКИ ХОРВАТІЯ

- 4 22. Međunarodna znanstvena konferencija "Nacionalne manjine, migracije i sigurnost u demokratskim društvima"
- 4 U Opatiji održan seminar "Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj"
- 5 Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković primio potpredsjednicu ukrajinske Verhovne Rade Irynu Geraščenko. *Slavko Burda*
- 5 Zamjenik ministra vanjskih poslova Ukrajine Vasyly Bodnar u posjeti Hrvatskoj. *Slavko Burda*
- 6 Izaslanstvo ukrajinskog Parlamenta u posjetu Hrvatskom saboru. *Slavko Burda*
- 6 Хор УКПТ "Іван Франко" Вуковар записав свій перший аудіо компакт-диск. *Тетяна Кочнева*
- 7 Proslava dvadesete godišnjice studija Ukrajinistike u Zagrebu. *Kristina Barać*
- 8 Violinist Orest Shourgot - laureat i dobitnik festivalske nagrade "Neven". *Slavko Burda*
- 8 Izložba knjiga hrvatske ukrajinistike. *Jevgenij Paščenko*
- 10 Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. *Slavko Burda*
- 10 U Zagrebu predstavljena knjiga Andrija Kurkova "Zakon puža". *Slavko Burda*
- 10 U Zagrebu prikazan ukrajinski film "Kiborzi - heroji ne umiru". *Slavko Burda*
- 11 U Lipovljanima održano predavanje "Ukrajinski put prema Lipovljanima". *Ivan Semenjuk*
- 11 У Ілоку вшанували пам'ять загиблих бійців III Українського Фронту. *Тетяна Рамач*
- 12 Ukrajinska delegacija na čelu s prvim vicepremier-ministrom Ukrajine Stepanom Kubivim boravila u službenoj posjeti Hrvatskoj. *Slavko Burda*
- 12 "Večer jezika i kulture nacionalnih manjina" u OŠ Josipa Kozarca u Lipovljanima. *Ivan Semenjuk*
- 13 III. Український фестиваль пісні, музики, танцю і художнього мистецтва та конкурс соло-співаків у Рієці. *Оксана Мартинюк*
- 14 Композитор, поет, співак, Народний артист України Мар'ян Гаденко. *Золотий Фонд української естради*
- 15 XI централна манифестација українів Республіки Хорватія. *Тетяна Кочнева*
- 18 День національних меншин Вуковарсько-сріємської області. *Тетяна Рамач*
- 18 15 фестивал української культури "Калина" в Кулі. *Тетяна Рамач*
- 19 Літературно-музичний вечір в Осіку. *Олесь Мартинюк*
- 19 Projekt "Osijek, grad susreta kultura" i "Živa knjižnica". *Olesja Martinjuk*

MEDIJI O NAMA

- 20 Žiri u suzama: Hana pjevala majci uz koju nije odrastala...
- 20 Je li ovo najhrabriji čovjek u zemlji?

ЦЕРКВА - НАШ ГОЛОВНИЙ ОСЕРЕДОК

- 21 Образ Богородиці в усній традиції українців та його присутність в греко-католиків Боснії і Герцеговини. *С. Теодозія Мостепанюк, ЧСВВ*
- 21 З українського путівника по Боснії. *с. Еммануїла Вішка ЧСВВ*
- 22 Glavna svečanost zatvaranja 240. obljetnice Križevačke eparhije. *Slavko Burda*
- 23 Prva sveta pričest u Zagrebu. *Slavko Burda*
- 23 Nedjelja svetih otaca - proštenje i proslava nebeskih zaštitnika. *Slavko Burda*
- 23 Nadvojvoda Georg Hasburški i viteзови sv. Jurja u pohodu Hrvatskoj. *Slavko Burda*

ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ ТОВАРИСТВ - DJELATNOST NAŠIH DRUŠTAVA

- 24 8. tradicionalna manifestacija - Dan nacionalnih manjina Grada Zagreba. *Slavko Burda*
- 24 KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana predstavili ukrajinsku kulturu na 1. festivalu nacionalnih manjina u Pitomači. *Ivan Semenjuk*
- 25 Članovi UKPD "Ukrajina" - Slavonski Brod aktivno rade na promicanju ukrajinske kulture. *Jasna Bek*
- 26 Gastro manifestacija nacionalnih manjina u Siraču. *Ivan Semenjuk*
- 27 Nastup UKPD "Taras Ševčenko" iz Kaniže na "Petrovačkom zvonu". *Lidija Has*

PREDSTAVLJAMO MLADE UKRAJINISTE

- 28 Представляємо молодих українців. *Євген Пащенко*
- 28 Тема волонтерського руху в Україні періоду 2014-2017 років. Про збірку «Волонтери. Мобілізація добра»
- 28 Najbolje vježbe za mišić srca. *Kateryna Babkina, s ukrajinskoga prevela Ivona Horvat*
- 30 Prastara božanstva izrezana u kamenu. Predstavljanje knjige. *Ana Vranić*
- 31 FOTOGALERIJA. Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske

Na naslovnoj stranici: Delegacija Ukrajinske zajednice RH, Veleposlanstvo Ukrajine u RH i sudionici Središnje manifestacije Ukrajinaca RH položili su vijence u Vukovaru kod križa žrtvama za slobodnu Hrvatsku.

Na zadnjoj stranici: Sudionici XI. Središnje manifestacije Ukrajinaca Republike Hrvatske.

22. Međunarodna znanstvena konferencija “Nacionalne manjine, migracije i sigurnost u demokratskim društvima”

● Aleksandar Tolnauer, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH

Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske u zajednici sa Centrom za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zakladom Friedrich Ebert Stiftung, te Academic Network for Cooperation in South East Europe (Akademska mreža za suradnju u jugoistočnoj Europi), kao tradicionalni suorganizator sudjelovao je na 22. Međunarodnoj znanstvenoj konferenciji “Nacionalne manjine, migracije i sigurnost u demokratskim društvima” održanoj na Brijunima od 24.-27. svibnja 2018. godine.

Na Skupu su sudjelovali znanstvenici i stručnjaci iz devet zemalja čiji je djelokrug znanstvenog rada prava nacionalnih manjina, problem suvremenih migracija te sigurnosna pitanja, kao i članovi Savjeta za nacionalne manjine.

Cilj ovog znanstvenog skupa je bio razmatranje svih tema vezanih za poziciju nacionalnih manjina, migracija i sigurnosti u sklopu znanstveno-kritičnog vrednovanja s političkog, pravnog, sigurnosnog, geopolitičkog, gospodarskog, obrazovnog, socijalnog, duhovnog i kulturnog aspekta.

Predsjednik Savjeta za nacionalne manjine RH Aleksandar Tolnauer otvorio je skup uvodnim govorom te predsjedavao panelima na temu: Identitet i politička participacija doseljenika iz Bosne i Hercegovine u Hrvatskoj i Obrazovni izbori pripadnika nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Ujedno se osvrnuo na aktualna zbivanja vezana za tendencije i pokušaje određenih društvenih i političkih grupacija usmjerenih na reduciranje dostignutih prava nacionalnih manjina, naročito njihovog zastupanja u političkom životu, kao izrazito osjetljivog pitanja, te posljedica koje bi takva restriktivna zadiranja u razinu dosegnutih prava imala na cjelokupno društvo.

Ovaj znanstveni skup još je jednom otvorio prostor i mogućnosti suočavanja sa svim ovim pitanjima, te rezultirao kvalitetnim zaključcima koji će biti dostupni političkoj i znanstvenoj javnosti.

Glavni naglasci stavljeni su na Izvješće HRT-a za 2017. godinu vezano za zastupljenost nacionalnih manjina u programima HRT-a i HR-a te je zaključeno da ne korespondiraju sa ugovornim obvezama HRT-a potpisanim sa Vladom Republike Hrvatske, vezano za zastupljenost nacionalnih manjina u programima HRT-a. Iz samog Izvješća razvidno je da se u 2017. godini nacionalnim manjinama posvetilo u sva 4 programa HRT-a ukupno 60 sati i 24 minute, što iznosi 0,69% zastupljenosti u programima HRT-a.

U Opatiji održan seminar “Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj”

kulturnog manjinskog identiteta.

Ukazano je i na sve raširenije pojave govora mržnje na privatnim i lokalnim TV i radio postajama, elektroničkim medijima, portalima, kao i na pojave izrazite neprofesionalnosti pojedinih urednika i novinara, koji otvoreno zastupaju stavove koji su u potpunoj suprotnosti sa temeljnim europskim vrijednostima u smislu jačanja svijesti o poštivanju i razumijevanju drugog i drugačijeg.

Zaključno je ukazano na dužnost javnih medija, pogotovo u današnjim društvenim okolnostima, na doprinos u promicanju i poštovanju temeljnih ljudskih prava i sloboda, razumijevanja i poštivanja različitosti te uključivanja manjinskih pitanja u sve programe HRT-a, čime bi se izrazito doprinijelo razvoju kulture dijaloga između većine i manjine kao ravnopravnih članova i subjekata u političkom, kulturnom i društvenom životu Republike Hrvatske.

Savjet za nacionalne manjine u suradnji sa Uredom za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, sukladno svom Programu rada za 2018. godinu organizirao je 6. lipnja 2018. godine u Opatiji seminar “Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj - Zaštita manjina i uloga medija u demokratizaciji hrvatskog društva”.

Seminar su otvorili predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske Aleksandar Tolnauer te pomoćnik ravnatelja Vladinog ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, mag. Branko Soćanac.

Sudionicima su se obratili svojim izlaganjima Robert Jankovics zastupnik mađarske nacionalne manjine u Hrvatskom saboru i član Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Čedomir Višnjić u ime Ministarstva kulture, prof. dr. sc. Siniša Tatalović i prof. dr. Gordana Vilović sa Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, Saša Milošević, član Programskog vijeća HRT-a, Anita Malenica, članica Vijeća za elektroničke medije, Danijela Draštata, urednica Multinacionalnog magazina “Prizma” te Alen Čermelić, urednik Radio Rijeke.

U raspravi je ukazano da ostvarivanje prava nacionalnih manjina na pristup javnim medijima ima presudno značenje za promicanje ravnopravnosti manjina, ostvarivanje tolerancije, promicanja suživota te očuvanju kulturnog identiteta, u smislu da u današnjem svijetu informacije i medijski prostor predstavljaju ključna mjesta iz kojih proizlazi javno mnijenje, te percepcije političkog, društvenog i

www.nacionalne-manjine.info

Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković primio potpredsjednicu ukrajinske Verhovne Rade Irynu Geraščenko

● Predsjednik Vlade RH, Andrej Plenković i potpredsjednica Verhovne Rade Ukrajine Iryna Geraščenko

Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković primio je 11. svibnja 2018. godine potpredsjednicu ukrajinske Verhovne Rade Irynu Geraščenko kojoj je poručio kako Hrvatska snažno podupire cjelovitost i integritet Ukrajine te njezin put prema Europskoj uniji. Iryna Geraščenko je Andreja Plenkovića, bivšeg predsjednika Odbora Europskog parlamenta za pridruživanje Europske unije i Ukrajine upoznala s trenutnom sigurnosnom i političkom situacijom u Ukrajini te prioritetima ukrajinske politike u idućem razdoblju. Ujedno je

naglasila kako će Ukrajina nastaviti s europskim reformama i provedbom Ugovora o pridruživanju s EU-om koji je stupio na snagu u rujnu prošle godine. Premijer Andrej Plenković je istaknuo kako Hrvatska snažno podupire cjelovitost i teritorijalni integritet Ukrajine i njezin europski put i dodao da će nastaviti podupirati Ukrajinu u EU-u i pomagati joj prenoseći znanja na pristupnom putu. Ukrajinska strana zahvalila je na radu i iskustvima koja su prenesena i sadašnjim aktivnostima Radne skupine za suradnju Hrvatske i Ukrajine. Na sa-

stanku je dogovoreno da će Hrvatska osigurati dodatnu pomoć Ukrajini u vidu specijalističkih medicinskih stručnjaka potrebnih pogođenoj populaciji ratnim traumama te da se u Hrvatskoj ponovno organizira oporavak za određeni broj ukrajinske djece.

Premijer Andrej Plenković je na susretu između ostaloga pohvalio unaprjeđenje trgovinske razmjene Hrvatske i Ukrajine te suradnju u energetske području.

Slavko Burda

Zamjenik ministra vanjskih poslova Ukrajine Vasyly Bodnar u posjeti Hrvatskoj

● Kod spomenika velikog ukrajinskog pisca Tarasa Ševčenka u Zagrebu

U Zagrebu su se 14. svibnja 2018. godine kod spomenika Tarasa Ševčenka predstavnici ukrajinske dijaspeore i djelatnici Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj susreli sa zamjenikom ministra vanjskih poslova Ukrajine gospodinom Vasylyem Bodnarom. Nakon pozdrava dobrodošlice i kratkog srdačnog razgovora, zamjenik ministra vanjskih poslova Ukrajine Vasyly Bodnar, ataše za obranu Volodymyr Opanasjuk i otpravnik poslova Ukrajine u RH Jaroslav Simonov zajedno su položili cvijeće ispred spome-

nika i odali počast velikom ukrajinskom pjesniku i slikaru Tarasu Ševčenku.

Istoga dana zamjenik ministra vanjskih poslova Ukrajine Vasyly Bodnar održao je političke konzultacije s pomoćnikom ministrice za političke poslove u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Vicom Skračićem. Na sastanku su potvrđeni dobri bilateralni odnosi između Hrvatske i Ukrajine te je razmotrena dinamika bilateralne suradnje u predstojećem razdoblju na političkom, gospodarskom i humanitarnom području. Razgovaralo se i o odnosima

Ukrajine s EU te o reformskim procesima u Ukrajini.

Hrvatska strana je izrazila svoju spremnost da pomogne Ukrajini svojim iskustvom u europskim integracijama i drugim područjima od zajedničkog interesa. Naglašene su aktivnosti u domeni Radne skupine za suradnju između Hrvatske i Ukrajine te je potvrđena predanost obje strane da se nastavi sa zajedničkim sastancima Radne skupine. Razmijenjena su mišljenja o nizu multilateralnih i globalnih tema s naglaskom na aktualna kriza žarišta u svijetu.

U popodnevnom satima istoga dana, u zgradi Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj održan je sastanak. Na sastanku su zamjenik ministra za vanjske poslove Ukrajine Vasyly Bodnar, otpravnik poslova Ukrajine u Republici Hrvatskoj Jaroslav Simonov i zamjenik predsjednika Ukrajinske zajednice u Republici Hrvatskoj Slavko Burda razmijenili mišljenja i upoznali se sa situacijom i položajem ukrajinske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Jedna od tema razgovora bila je i osiguranje sredstava za završetak "Ukrajinskog doma" u Vukovaru te problematika s poslovnim prostorom kojeg koriste Ukrajinci u Zagrebu.

Slavko Burda

Izaslanstvo ukrajinskog Parlamenta u posjetu Hrvatskom saboru

zakonodavne vlasti na tom području kako u pretprijetnom razdoblju tako i nakon primatka u punopravno članstvo Unije. Govoreći o komunikacijskoj strategiji tijekom pregovora, članovi Odbora istaknuli su kako je građanima najvažnije predstaviti realnu sliku članstva u EU-u. Također je ponovljena spremnost za daljnje prenošenje znanja i iskustva Hrvatske u pregovaračkom procesu Ukrajine i EU-a. Ukrajinsko izaslanstvo sastalo se i s predsjednikom Odbora za regionalni razvoj i fondove Europske unije Brankom Juričev-Martinčev.

Središnja tema sastanka bila je decentralizacija i izgradnja sustava za korištenje europskih fondova. Govorilo se i o ulozi jedinica lokalne samouprave u korištenju sredstava iz europskih fondova te provođenju reformi u cilju jačanja stručnih kapaciteta na svim razinama upravljanja.

Sigurnosna situacija i stabilnost područja jugoistoka Europe te Ukrajine, problem poštivanja ljudskih prava na okupiranim područjima Ukrajine, kao i druga vanjsko-politička pitanja bila su u središtu razgovora predsjednika Odbora za vanjsku politiku Mire Kovača i članova Odbora s ukrajinskim izaslanstvom. I ovom prigodom ponovljena je podrška Hrvatske suverenitetu i teritorijalnom integritetu Ukrajine. Naglašena je spremnost Hrvatske da Ukrajini prenese svoja znanja i iskustva u procesu mirne reintegracije. Obostrano je izražena želja za jačanjem suradnje dvaju parlamenata.

Slavko Burda

Izaslanstvo ukrajinskog parlamenta predvođeno prvom potpredsjednicom ukrajinske Verhovne Rade Irynom Gerashchenko posjetilo je 10. svibnja 2018. godine Hrvatski sabor. Održan je sastanak s potpredsjednikom Sabora akademikom Željkom Reinerom a nakon toga su održani odvojeni sastanci s članovima saborskih odbora za europske poslove, regionalni razvoj i fondove Europske unije te vanjske poslove. Potpredsjednik Hrvatskoga sabora akademik Željko Reiner, potvrdivši povijesno dobre i prijateljske odnose dviju zemalja, posebno se osvrnuo na potencijale gospodarske suradnje, među ostalim, na mogućnosti jačanja suradnje na području informatičke tehnologije, prerađivačke, kemijske i obrambene industrije, području brodogradnje i tu-

rizma. Potpredsjednica Iryna Garashchenko osvrnula se na aktualnu situaciju u Ukrajini, a govorila je i o planu reformi na području energetike, medicine, znanosti i obrazovanja te procesu privatizacije. U Ukrajini se provodi i antikorupcijska strategija te je trenutno u izradi i Zakon o antikorupcijskim sudovima. U središtu razgovora predsjednika Odbora za europske poslove Domagoja Ivana Miloševića i članova Odbora s ukrajinskim izaslanstvom bila su dosadašnja ukrajinska iskustva u procesu pregovora s EU-om nakon potpisivanja Sporazuma o pridruživanju. Članovi saborskoga Odbora predstavili su ključne elemente pregovaračkog procesa Hrvatske i EU-a, poput rada na usklađivanju domaćeg s europskim zakonodavstvom, a govorili su i o važnosti zajedničkog djelovanja izvršne i

Хор УКПТ "Іван Франко" Вуковар записав свій перший аудіо компакт-диск

- Роман Матус, який працює над формуванням інструментального ансамблю "Галичина". Це була група молодих амбітних самодіяльних музикантів, які супроводжували хоровий колектив.

З 2016 р. обов'язки керівника змішаного хору взяла на себе Аніта Над'яж, колишній член ансамблю "Галичина". При хоровому колективі вона формує танцювальну групу, яка виступає з колективом на деяких заходах. Перепоповнена безкінечною творчою енергією, любов'ю до української пісні, позитивними емоціями, Аніта змінює принципи підбору репертуару хору та стиль його виконання, що приводить до позитивного результату.

Цього року українське товариство ім. Івана Франка з Вуковара відзначило 15-у річницю від часу заснування. З цієї нагоди багаторічне бажання членів хору та керівництва товариства було здійснено. Днями була проведена підготовка та запис аудіо компакт-диску. Запис був зроблений переважно за участю членів товариства, аматорів та волонтерів, а всім співпрацівникам товариство матиме можливість подякувати під час презентації компакт-диску на 11 Центральній маніфестації українців у Хорватії, на яку члени товариства запрошують своїх друзів та шанувальників української культури та хорового мистецтва.

Тетяна Кочнева

Змішаний хор Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар був першим гуртком, який працював від часу заснування товариства, тобто від 2003 року. Хоровий колектив на той час складався переважно з українців, які спогади про свою прабатьківщину Україну, любов до української мови, поезії і музики тримали глибоко в серці. Вони не були музично освіченими, а багато з них уже забули рідну мову, але велике бажання зберегти культуру своїх предків і невтомна праця колективу на чолі з першим диригентом хору проф. Ларисою Углевич привели їх до ряду вражаючих виступів по всій Хорватії, Сербії, Боснії і Україні. У репертуарі колективу

були українські народні пісні, колядки, духовна музика, твори українських та закордонних композиторів. Деякі твори хоровий колектив виконував акапела. Хормейстер Лариса Углевич завдяки професійності підняла колектив на високий виконавський рівень, тому хор звучав дивовижно гармонійно і злагожено. Це дозволило хору презентувати українську пісню навіть в палаці Ватрослава Лісінського в Загребі. Відтоді зародилося бажання керівника і членів товариства записати свій перший аудіо компакт-диск на пам'ять про репертуар, яким вони оволоділи, а в репертуарі було більше сотні пісень різноманітного жанру.

У 2011 році хор очолює новий керівник

Proslava dvadesete godišnjice studija Ukrajinistike u Zagrebu

U čast dvadesetoj godini Ukrajinistike, na Filozofskom fakultetu u Zagrebu 8. svibnja 2018. godine okupili smo se u značajnom broju. Toga se podneva u više navrata Vijećnicom Filozofskog fakulteta prolomio gromki pljesak koji je i slučajne promatrače potaknuo da dođu proslaviti do tada nepoznat im događaj.

Vijećnicu Filozofskog fakulteta ispunili su brojni sadašnji i diplomirani studenti, ali i prijatelji Ukrajinistike iz cijele zemlje i inozemstva. Pozdravi su pristigli sa svih strana. Prisjećajući se mjesta koje Ukrajinistika zauzima na polju znanstvenih ostvarenja na Filozofskom fakultetu i u plodonosnim suradnjama koje su nerijetko prerastale u doživotna prijateljstva, govornici su fakultetsku

Vijećnicu pretvorili u mjesto koje je odzvanjalo ponosom na sve učinjeno i vjeron u sve ono što će tek biti: dekanica Filozofskog fakulteta u Zagrebu prof. dr. sc. Vesna Vlahović-Štetić, otpravnik poslova Veleposlanstva Ukrajine u Republici Hrvatskoj Jaroslav Simonov, pročelnica Odsjeka za istočnoslavenske jezike i književnosti prof. dr. sc. Željka Čelić, predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost dr. sc. Tetyana Fuderer, izv. prof., prof. dr. sc. Dubravka Sesar – član suradnik HAZU, razred za filološke znanosti, prof. emeritus Milenko Popović, akademik August Kovačec te prezentatorice zbornika – s Odsjeka za komparativnu književnost FFZG dr. sc. Kristina Grgić, doc. i s Odsjeka za ruski jezik i književnost Sveučilišta u Zadru dr.

sc. Sandra Hadžihalilović. Predstojnica Katedre dr. sc. Tetyana Fuderer svojim je govorom kratko, ali sugestivno predložila perspektivu razvoja Katedre, naglašavajući daljnji kadrovski rast, a dr. sc. Jevgenij Paščenko zahvalio je svima koji su sudjelovali u stvaranju ukrajinstike kroz povijest.

Prisjetili smo se i knjižnice simboličnog imena *Ucrainiana Croatica* koja ispisanim stranicom svake objavljene knjige svjedoči o činjenici da ideje profesora s Katedre za ukrajinski jezik i književnost u suradnji sa studentima redovito prerastaju u djela kojima se Filozofski fakultet ponosi. Tako nam je urednik i pokretač *Ucrainiane Croaticae*, dr. sc. Jevgenij Paščenko s ponosom najavio novo izdanje šesnaeste knjige u nizu pod nazivom *Kamena svetišta ukrajinskih Karpata* koja je već tiskana i čije predstavljanje uskoro očekujemo.

Ova je obljetnica bila i svojevrsan hommage mr. sc. Rajisi Ivanivnoj Trostinskoj, čijeg se majčinskog odnosa prema kolegama i studentima prisjetio svaki od navedenih govornika, naglašavajući pritom i njezinu nezamjenjivu figuru u kontekstu stručne djelatnosti. Zahvalivši se za sve načine na koje je ostala prisutna među nama, zahvalili smo se i prof. emeritusu Milenku Popoviću na neumornom i nesebičnom djelovanju, kako stručnom, tako i ljudskom. Privodeći kraju obilježavanje ove obljetnice, naši su nas talentirani i svestrani studenti podsjetili s kolikim nestrpljenjem iščekujemo nadolazeće jubileje. Pod mentorstvom više lektorice Darije Pavlešen, ukrajinsku su nam poeziju recitali: Sanja Sabljak, Leona Posavec, Iva Lehunšek Pavić, Nataša Pavlešen Topolko, Olga Matusiv, Olena Kohman i Lucija Lojber. S obzirom na to da se među ukrajinistima brižno čuva tradicija koja brani rastanak bez pjesme i nad kojom od ove akademske godine bdije i oko mladog vanjskog suradnika, ukrajinista i etnologa Josipa Ralašića, uz melodije pjesama, svjetski poznate himne Tarasa Ševčenka Reve ta stožne Dnjipr šyrokyj i lirske pjesme Teče voda kalamutna Ivana Kotljarevskog ispratili su nas: Rok Mozbah na trubi i Jelena Jurić na gitari uz vokalnu pratnju Katarine Rašić. Tako smo imali priliku doživjeti stvaranje tog svojevrsnog glazbenog ukrajinističkog tria. Ozračje ovoga slavlja odisalo je posebnim raspoloženjem, prijateljstvom, ponosom na struku te spremnošću na daljnji razvoj.

Dočekavši već ozbiljnu punoljetnost Ukrajinistike, zaželjeli smo joj još puno plodnih proljeća koja ćemo uvijek s iskrenim veseljem slaviti.

Kristina Barac, magistra ukrajinistike

Violinist Orest Shorgut – laureat i dobitnik festivalske nagrade “Neven”

Ukrajinski violinist Orest Shorgut je ovogodišnji laureat i dobitnik festivalske nagrade “Neven” za najveći umjetnički domet na zagrebačkom Festivalu sv. Marka

Na tradicionalnom 20. Festivalu sv. Marka klasične glazbe u Zagrebu od 25. travnja do 6. svibnja 2018. godine sudjelovalo je preko stotinjak vrhunskih umjetnika. Poznati ukrajinski violinist Orest Shorgut održao je dva koncerta na kojima je izveo integralnu izvedbu partita i sonata za solo violinu Johanna Sebastiana Bacha. Prvi koncert je održan 28. travnja, a drugi 30. travnja u prepunoj Crkvi sv. Marka na Gornjem gradu u Zagrebu. U nedjelju, 6. svibnja u Hrvatskom glazbenom zavodu održan je završni koncert ovogodišnjeg Festivala sv. Marka. Bio je to spektakularan koncert J.S.Bacha za jedan, dva, tri ili četiri klavira. Ovogodišnji programski sadržaj Festivala sv. Marka, kao i ranijih godina je raznovrstan i bogat, a u njegovom stvaranju sudjeluju domaći i inozemni umjetnici i ansambli. Svi oni svojim iznimnim i kvalitetnim izvedbama privlače ljubitelje klasične glazbe te je posjećenost i odaziv posjetitelja na festivalu velika, a same izvedbe umjetnika uvijek daju novu dimenziju i veličinu samom događaju.

Posebno treba istaknuti da je na kraju završnog koncerta Festivala sv. Marka za magistralnu iznimnu integralnu izvedbu partita i sonata za solo violinu J. S. Bacha, violinistu Orestu Shorgutu, koncertnom majstoru Zagrebačke filharmonije i profesor na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, dodijeljena festivalska nagrada “Neven”, koja se dodjeljuje za najveći umjetnički domet na Festivalu.

Slavko Burda

Izložba knjiga hrvatske ukrajinistike

Obilježavanje 20. obljetnice Ukrajinistike na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu još jednom je potvrdilo značaj te grane hrvatske slavistike. Imajući duboku tradiciju zanimanja za ukrajinsku problematiku, hrvatska akademska zajednica je godinama bila jedina koja je predstavljala ukrajinsku problematiku u sveučilišnoj nastavi – lektoratom ukrajinskog jezika uvedenim 1964. godine na Filozofskom fakultetu. Osamostaljivanje Ukrajine i Hrvatske je logično vodilo prema formiranju studija Ukrajinistike, zatim i Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Formiranje studija, katedre, rezultat je sudjelovanja niza ustanova i znanstve-

nika vođenih plemenitom težnjom da ukrajinistika zauzme dostojno mjesto u hrvatskoj znanosti. Inicijativu je dalo 1996. Veleposlanstvo Ukrajine u Zagrebu što je naišlo na potporu odgovarajućih ministarstva, rektorata i postupno realizirano na Filozofskom fakultetu.

Jedan od rezultata rada je predložen i na izložbi knjiga organiziranoj prigodom obilježavanja 20. obljetnice Ukrajinistike. Izložbu su pratili i plakati posvećeni, između ostalog, pregovaračkim ministarstvom, rektoratom i postupno realizirano na Filozofskom fakultetu. Jedan od rezultata rada je predložen i na izložbi knjiga organiziranoj prigodom obilježavanja 20. obljetnice Ukrajinistike. Izložbu su pratili i plakati posvećeni, između ostalog, pregovaračkim ministarstvom, rektoratom i postupno realizirano na Filozofskom fakultetu. A jedan od njih je predstavio izdanja knjižnice Ucrainiana Croatica. Edicija je pokrenuta godine 2008. na Katedri za ukrajinski jezik i književ-

nost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Edicija Ucrainiana Croatica objavljuje knjige na temu Ukrajine i ukrajinsko-hrvatskih veza. Poseban projekt je prezentacija regija Ukrajine prevodenjem znanstvenih radova ukrajinskih istraživača. Tekstove prevode studenti Ukrajinistike, kojima ti prijevodi kasnije služe za daljnju izradu diplomskih radova. Edicija je pokrenuta s namjerom da se objedine knjižna izdanja na temu Ukrajine u zajedničkoj biblioteci, koja bi pružila hrvatskom recipijentu, ponajprije znanstvenom ali i široj javnosti, određene aspekte iz povijesti, kulture, književnosti i drugih područja, zanimljivih i aktualnih hrvatskom auditoriju. I prije pokrenute edicije objavljivane su

ukrajinske knjige koje, posve logično, pripadaju osmišljenom fundusu.

Edicija je započela globalnim obilježavanjem godišnjice tragedije naroda Ukrajine – izumiranjem seljaštva zbog gladi. Planski pripremljeno od strane sovjetskog režima, istrebljenje okosnice nacije – zemljoradnika umjetno izazvanom gladu 1932.-1933., bio je jedan od najvećih zločina totalitarnog režima. Tako je edicija Hrvatske Ukrajiniane započela knjigom "Genocidni zločin totalitarnog režima u Ukrajini 1932.-1933." (Голодомор/Glodomor). Koncept knjižnice Ucrainiana Croatica predviđa širok tematski krug izdanja – od znanstvenih istraživanja do beletristike, s uključivanjem radova i predstavnika ukrajinske zajednice u RH, u povijesti u kojoj značajnu ulogu ima i Grkokatolička crkva. Predstavnicima svećenstva težili su prikazati svoj narod kroz različite publikacije, među ostalim – prikazom povijesti doseljavanja pučanstva iz Ukrajine. Prigodom 100. godišnjice osnivanja župa u Slavoniji, Ivan Barščevski je s koautorima prikazao taj događaj u knjizi koju je objavio Hrvatski institut za povijest, Podružnica za povijest Slavonije, Srijema i Baranje u Slavonskome Brodu. Suradnja s autorima i s Institutom izrazila se uključivanjem knjige u biblioteku Ucrainiana Croatica, kao drugog izdanja pokrenute edicije. Primjerom takve suradnje bilo je naredno izdanje: Ukrajinsko-hrvatske književne poredbe. Izdavač, Književni krug iz Splita objavio je knjigu koja je predstavljala sistematizirani zbornik tekstova nastalih zahvaljujući sudjelovanju na međunarodnim skupovima Komparativna povijest hrvatske književnosti. Četvrta knjiga u ediciji, Slavist i imperij. Vatroslav Jagić između Galicije, Malorusije i Ukrajine, nastala je na temelju sudjelovanja na skupu hrvatskih slavista. U namjeri da prikaže politički kontekst naziva kao što su Malorusija (Ukrajina pod ruskom vlašću) ili Galicija (naziv za regiju u sklopu Austro-Ugarske, s posebnim problemom ukrajinsko-poljskih odnosa), knjiga je zamišljena kao uvod u problem imperijskoga diskursa i kontradiskursa, suodnosa nacionalnog i denacionalizatorskog u povijesti Ukrajine, a tako i slavistike. Posebna je pozornost posvećena Ivanu Franku. Istaknuti pisac, znanstvenik i politički djelatnik živio je u istoj državnoj tvorevini, kojoj su pripadale i zapadna Ukrajina i dio hrvatskih zemalja – Austro-Ugarskoj, što je uvjetovalo mogućnost različitih dodira između kul-

turnih djelatnika. Pisac je u godinama teške bolesti, u prvom desetljeću 20. stoljeća zbog liječenja boravio u gradovima Hrvatske – Lipiku i Lovranu. Zaslugom Veleposlanstva Ukrajine postavljen je spomenik Ivanu Franku u Lipiku a zaslugom je Katedre, povjesničar iz Drogobyča, grada u zapadnoukrajinskoj regiji gdje se školovao mladi Franko, započeo istraživanje koje je završilo objavljivanjem sljedeće knjige: Volodymyr Galyk. Ivan Franko i hrvatska kulturna baština. Naredna knjiga Hrvatska ševčenkiana sadržava radove prikupljene iz različitih izvora, priređene kronološki, čime su različita razdoblja književne povijesti obilježena i stavom prema Ukrajini i njezinoj nacionalnoj piscu.

U biblioteci Ucrainiana Croatica objavljen je niz knjiga vezanih za proučavanje aktualnih problema hrvatske znanosti, koji se rasvjetljavaju s ukrajinskog stajališta. Znanstveni i stručni interes usmjeren je na kompleksno interdisciplinarno istraživanje ukrajinsko-hrvatskih književnih, kulturnih i povijesnih veza, na komparativno proučavanje kulturnih epoha u velikome vremenskome rasponu – od etnogenetskih problema preko baroka i romantizma do poredbi modernih razdoblja. Jedan od ciljeva tih istraživanja jest uključivanje u hrvatski znanstveni prostor nedovoljno poznate ukrajinske građe koja bi, u poredbenoj valorizaciji, usmjeravala na rasvjetljavanje aktualnih problema u hrvatskoj znanosti. Ukrajinski kontekst pokazuje se kao jedan od poticajnih u istraživanju podrijetla Hrvata, arhaične kulture, posebice mitologije u hrvatskoj kulturi ranoga srednjovjekovlja. Toj temi posvećeno je nekoliko knjiga edicije.

Svojevrstan projekt, uvjetno nazvan "Put kroz Ukrajinu" ostvaren je objavljivanjem niza knjiga koje predstavljaju regije Ukrajine. Knjiga Zakarpats'ka Ukrajina: povijest – tradicija – identitet donosi prijevode radova istaknutih ukrajinskih znanstvenika. Rasvjetljuje i temu političkog rusinstva. Naredna knjiga Ukrajinski Karpati. Etnogeneza – arheologija – etnologija nastala je na temelju ugovora o suradnji između zagrebačkoga Filozofskoga fakulteta, Katedre za ukrajinski jezik i književnost te Instituta za etnologiju Nacionalne akademije znanosti Ukrajine (Lavov), kao zajednički projekt u istraživanju etnogenetskih procesa u kontekstu ukrajinsko-hrvatskih povijesnih veza. Knjigom Ukrajinska Galicija nastavlja se prikaz Ukrajine kroz

regije s aktualnim prikazom Galicije sa središtem u Lavovu, koja je definirana kao ukrajinska – s obzirom na proširenje naziva na poljske zemlje. Naziv sljedeće knjige Prikarpataska Galicija, koja je priređena na temelju suradnje s Prikarpatiskim sveučilištem „Vasyly Stefanyk“ u Ivano-Frankiv's'ku, upućuje na regiju Prykarpattja, s kojom je povezan niz povijesnih i suvremenih ukrajinsko-hrvatskih veza – od problema etnogeneze (pitanje ljetopisnih Bijelih Hrvata), lociranja hrvatskih postrojbi u Prvome svjetskom ratu do suvremene suradnje. Put kroz Ukrajinu nadalje se ostvaruje prikazom regija u knjizi Bukovina, s perspektivom prikaza drugih regija kroz povijest i suvremenost kao što su i Volynj, Krim, Kijev, Donbas i drugi.

Osim priređenih i objavljenih zbornika znanstvenih radova, fundusu Hrvatske Ukrajiniane potencijalno pripadaju također knjige objavljene izvan edicije – monografska izdanja posvećena ukrajinsko-hrvatskim vezama različitih razdoblja. Takva je knjiga Juraj Križanić i Ukrajina. Graditelji europske kršćanske unije. Knjigu je objavila Matica hrvatska, a recenzenti su akad. Josip Bratulić, akad. Stjepan Damjanović i dr. sc. Zvonimir Kurečić; rukopisu je dodijeljena potpora Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH i Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Prigodom obilježavanja 100. godišnjice Prvoga svjetskog rata aktualizirana je problematika Istočnoga bojišta, koje je velikim dijelom prolazilo kroz zapadnoukrajinske regije. Jedan od rezultata, aktualnih za hrvatsku književnost, povijest i kulturu je knjiga Hrvatski grobovi 1914.–1918. Karpati, Galicija, Bukovina. Knjiga je nastala u sklopu međunarodnoga projekta „Hrvatske postrojbe na Istočnoj fronti 1914.–1918. (Galicija, Bukovina, Volynj)“, dogovorenog između Katedre za ukrajinski jezik i književnost i sveučilišta u Lavovu, Ivano-Frankiv's'ku i Černivcima. Najnovija objavljena knjiga predstavlja izbor prijevoda iz radova prikarpatiskog znanstvenika Mykole Kugutjuka Kamena svetišta ukrajinskih Karpata. U pripremi su nova izdanja.

Edicija pokrenuta na Katedri za ukrajinski jezik i književnost realizirana je u suradnji sa širokim krugom partnera u Hrvatskoj, Ukrajini i svijetu.

dr. sc. red. prof. Jevgenij Paščenko, pokretač i urednik edicije Ucrainiana Croatica

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj

Prikaz ukrajinske manjine

U organizaciji Doma za starije osobe "Ksaver" u Zagrebu tijekom 2018. godine održava se tribina "Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj". 11. svibnja održano je predavanje o ukrajinskoj nacionalnoj manjini. Predavanje je održao Slavko Burda koji je u svom jednosatnom izlaganju u kratkim crtama predstavio Ukrajinu i ukrajinsku dijasporu s posebnim osvrtom na ukrajinsku nacionalnu manjinu u Hrvatskoj. Velika dvorana Doma za starije osobe "Ksaver" bila je puna znatizeljnih slušatelja koji su pozorno pratili zanimljivo

predavanje. Nakon predavanja uputili su riječi zahvale predavaču te su postavili nekoliko pitanja.

Pitanja su se odnosila na današnju situaciju i hibridni rat u Ukrajini, o žrtvama Holodomora 1932./33., nuklearnoj katastrofi u Černobilu, o doseljavanju Ukrajinaca u Hrvatsku, o grkokatoličkoj vjeri i Križevačkoj eparhiji, o asimilaciji i mogućnostima očuvanja kulturne tradicije i običaja, o školama na ukrajinskom jeziku, o izdavaštvu i informiranju na materinskom jeziku, općenito o kultur-

noj autonomiji i očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta Ukrajinaca u Hrvatskoj. Nakon predavanja bilo je zajedničko druženje uz degustaciju proizvoda iz Ukrajine. Do sada su svoja predavanja na tribini održali češka, slovačka, poljska, mađarska i ukrajinska nacionalna manjina. Uz potporu Vladinog i Gradskog ureda za nacionalne manjine, voditelj tribine "Hrvatske manjine - Hrvatsko bogatstvo" kao i moderator svih predavanja bio je teolog Ivica Jurjević.

Slavko Burda

U Zagrebu predstavljena knjiga Andrija Kurkova "Zakon puža"

● Andrija Kurkov, autor romana "Zakon puža"

U Zagrebu je 29. svibnja 2018. godine u Teatru ITD održano predstavljanje knjige "Zakon puža" poznatog svjetskog pisca iz Ukrajine Andrija Kurkova. Knjigu su predstavili urednik Josip Ivanović i sam autor, pisac Andrija Kurkov koji je doputovao u Hrvatsku i Zagreb na predstavljanje svoje treće knjige prevedene na hrvatski

jezik u nakladi edicije Božičević. U svom velikom hitu "Preživjeti s pingvinom", Kurkov oslikava tmuran svijet post-sovjetske ukrajinske realnosti te kako se pojedinci nose s tim. Crni humor i brze izmjene nevjerojatnih dijaloga podsjećaju na remek-djela najvećih ruskih i ukrajinskih pisaca zlatnoga doba. U tom smislu, drugi dio, "Zakon puža", predstavlja direktan nastavak priče o pingvinu Miši, koji je od počasnog gosta na pogrebima političara i mafijaša pokušao doći, uz vlasnikovu pomoć, do Antarktike.

U ovom dijelu priče, pingvin Miša se izgubio, a priča prati njegovog vlasnika Viktora, koji u potrazi za simpatičnim ljubimcem susreće cijeli niz zanimljivih likova u brojnim pustolovinama koje će ga odvesti od tmurnih predjela Kijeva i Moskve do Čečenije, a potom još i dalje. Pritom će Viktor naučiti životno važne lekcije, poput naslovnog Zakona puža, kao i upoznati neke nevjerojatne likove, poput odgajateljice u vrtiću koja po noći radi kao prostitutka, i vlasnika

kafića u koji zalaze samo veterani rata u Afganistanu, premladi da bi bili sudionici tog sukoba. U "Zakonu puža" Kurkov još jednom pokazuje zašto je najčitaniji ukrajinski pisac - njegov stil vjerno dočara tranzicijski period Ukrajine, vladavinu mafijaša, sitnih i krupnih kriminalaca, korumpiranu vlast te potkupljene medije. Kurkov sve zaodijeva u specifičan i svojstven crni humor, u kojemu se i najozbiljnije situacije čine nevjerojatnima, smiješnima i tragikomičnima, tjerajući čitatelja da se likovima smije, a istovremeno i suosjeća s njima.

Zagrebački susret s uvijek prijateljski raspoloženim i srdačnim piscem iz Ukrajine Andrijem Kurkovim nastavljen je u Teatru ITD uz ukrajinsku horilku i hrvatsku domaću šljivovicu kroz veselo druženje s njegovim vjernim čitateljima spremnim da s njim na duhoviti način izmijene tokove današnje svakodnevnice. Uz smiješak autora, dobili su na poklon knjigu.

Slavko Burda

U Zagrebu prikazan ukrajinski film "Kiborzi - heroji ne umiru"

U Zagrebu je 10. svibnja 2018. godine u kinu Tuškanac prikazan ukrajinski ratni film „Kiborzi - Heroji ne umiru“, redatelja Ahtema Seitablajeva. Prije početka filma, prigodnim riječima gledateljima se obratio otpravnik poslova Ukrajine u Hrvatskoj Jaroslav Simonov koji je pozdravio nazočne te se zahvalio sponzorima i donatorima koji su omogućili projekciju filma. Posebnu zahvalnost je uputio Gradu Zagrebu i gradonačelniku Milanu Bandiću na ustupanju besplatne dvorane, Ministarstvima vanjskih poslova i informacijske politike Ukrajine, Odboru za europske integracije Vrhovne Rade Ukrajine, UKPD-u „Kobzar“ Zagreb, Sergeju i Slavku Burdi te Viktoru Filimi koji su

potpomogli izradu ulaznice i organizirali zajedničko druženje.

Nazočnima se obratila i prva potpredsjednica Vrhovne Rade Ukrajine Iryna Geracschenko. Ukratko je izvijestila o situaciji u Ukrajini i svom posjetu Hrvatskom saboru.

Film „Kiborzi - Heroji ne umiru“ prikazuje događaje iz 2014. godine, kada je istok najveće europske države - Ukrajine - napadnut. Zračna luka u Donecku jedna je od posljednjih snažno čuvanih uporišta gdje su se ukrajinski vojnici uspješno branili i odupirali snažnim napadima protivnika više od 242 dana, sve do 22. siječnja 2015. godine. Unatoč potpunom uništenju zračne luke, od nje

je ostala samo metalna konstrukcija, ali je stvorena atmosfera heroizma u kojoj su ukrajinski vojnici nadljudskom obranom postali heroji i ušli u legendu. Film „Kiborzi - Heroji ne umiru“, vodi nas u akcijsku pustolovinu do samih granica ljudske izdržljivosti. Uloge u filmu su igrali Makar Tyhomero, Andrija Isajenko, Viktor Ždanov, Jurij Jasinovskij i drugi. Film je u Ukrajini snimljen 2017. godine i traje 110 minuta. U jeziku se govori ukrajinskim i ruskim jezikom, a titlovan je i na engleski jezik. Redatelj filma je Ahtem Seitablajev, producentica Ivana Djadjura, a scenarij je napisala Natalija Vorozbyt.

Slavko Burda

U Lipovljanima održano predavanje "Ukrajinski put prema Lipovljanima"

Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani u suradnji s Filozofskim fakultetom iz Zagreba i Veleposlanstvom Ukrajine u RH organizirali su i održali dana 4. svibnja 2018. godine predavanje na temu o doseljavanju Ukrajinaca u Lipovljane i okolicu. Predavanje je održano u sjedištu Društva, na adresi A. Starčevića 19, Lipovljani.

Tema predavanja bila je kratki osvrt na prošlost Ukrajine, s težištem na kraj 1800-tih i početak 1900-tih godina, kada su prvi Ukrajinci doseljavali u Lipovljane. Ovo preseljavanje je bilo organizirano u sklopu vladavine Austrougarske monarhije sa težnjom sprječavanja odlaska Ukrajinaca u Kanadu i SAD, kamo su u velikoj mjeri preseljavali u to vrijeme. Pokušalo se zadržati Ukrajince da ostanu živjeti u istoj državi na po-

dručju sjeverne Bosne i Slavonije. U to vrijeme je u pokrajinama Lemkivščyna i Galicija (Halyčyna) bila teška ekonomska kriza, vladala je nestašica i glad pa su stoga iz tih pokrajina Ukrajinci preseljavani na ova područja.

Predavanje na temu "Ukrajinski put prema Lipovljanima (Lemki i Galicijani)" održao je prof. dr.sc. Jevgenij Paščenko. U svom predavanju je dr. sc. Jevgenij Paščenko detaljnije obrazložio uzroke preseljavanja Ukrajinaca u Lipovljane i okolicu, a na upit Ivana Gračakovića, direktora Radio-Moslavine Kutina, detaljnije objasnio i status Rusina.

Nakon održanog predavanja svoje mišljenje o uspješnom predavanju i radu ukrajinskog društva u Lipovljanima, vema su se pohvalno izjasnili načelnik općine Lipovljani Nikola Horvat, saborski

zastupnik za ukrajinsku nacionalnu manjinu Veljko Kajtazi, prof. srednje škole u Novskoj Alojz Buljan i grkokatolički župnik svete Ane Lipovljani Igor Grahovac Fedešin.

Prije predavanja pjevačka skupina "Karpata" otpjevala je po jednu lemsku i galicijsku pjesmu i to je bio uvod u predavanje. Sve prisutne je pozdravio predsjednik KPD Ukrajinaca "Karpati" Lipovljani Ivan Semenjuk te se zahvalio na velikom odazivu na ovo predavanje. Posebni pozdravi bili su upućeni: Jaroslavu Simonovu otpravniku poslova Veleposlanstva Ukrajine u RH, Volodymyru Opanasjuku atašeu obrane Veleposlanstva Ukrajine u RH, Veljku Kajtaziju saborskom zastupniku, Suzani Krčmar predsjednici Saveza Roma "Kali Sara", Nikoli Horvatu načelniku općine Lipovljani, Tomislavu Lukšiću predsjedniku Općinskog vijeća općine Lipovljani, Igoru Grahovcu-Fedešinu grkokatoličkom župniku crkve svete Ane Lipovljani, Mirjani Faltis ravnateljici Osnovne škole Josipa Kozarca Lipovljani, Aleksandri Vračević učiteljici Ukrajinskog jezika i kulture u Lipovljanima, Mihajlu Semenjuku predsjedniku Ukrajinske zajednice RH, Vjeri Ožoga zamjenici predsjednika ČB Lipovljani, Alojzu Buljanu prof. srednje škole u Novskoj, Mariji Dudi ravnateljici dječjeg vrtića Lipovljani, Ivanu Gračakoviću direktoru Radio-Moslavine Kutina te predstavnicima medija.

Ivan Semenjuk

У Ілоку вшанували пам'ять загиблих бійців III Українського Фронту

Четвертого травня 2018 року представники Посольства України в Хорватії разом з хорватськими партнерами та представниками Української громади Республіки Хорватія взяли участь у спільному покладанні вінків до пам'ятника загиблим бійцям Третього Українського фронту в хорватському місті Ілок з нагоди відзначення Дня пам'яті та примирення і

73-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

У комеморації приймали участь виконуючий обов'язки посла України в РХ Ярослав Симонов, мер міста Ілок Марина Будимир, представник Буковарсько-сріємської області Зрінка Чобанковіч, представники Міністерства зовнішніх і європейських справ РХ, Міністер-

ства оборони РХ. У складі делегації Української громади РХ були член Ради з питань національних меншин РХ Марія Семенюк Сімеунович, член президії Української громади РХ Тетяна Кочнева, представники Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка Петро Ступяк та Стефан Бойко.

Тетяна Рамач

Ukrajinska delegacija na čelu s prvim vicepremier-ministrom Ukrajine Stepanom Kubivim boravila u službenoj posjeti Hrvatskoj

U Hrvatskoj, na zasjedanju godišnje skupine zemalja članica Međunarodnog monetarnog fonda i Svjetske banke od 8. lipnja 2018. godine u Splitu, boravila je ukrajinska delegacija koju je predvodio prvi vicepremier Ukrajine, ministar ekonomskoga razvoja i trgovine Ukrajine, Stepan Kubiv. On je također sudjelovao i predstavljao Ukrajinu na susretu ministara inozemnih poslova Srednjoeuropske inicijative. Proces proširenja Europske unije predstavlja strateško ulaganje u mir, demokraciju, sigurnost i stabilnost u Europi, istodob-

no i ulaganje u napredak država jugoistočne Europe. Hrvatsko predsjedanje daje glavni prioritet proširenju Europske unije. U inicijativi, čije je sjedište tajništva u Trstu, kao članice Europske unije su Austrija, Bugarska, Češka, Hrvatska, Italija, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Slovačka i Slovenija tako i zemlje koji žele ući u Europsku uniju Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Makedonija, Moldavija, Srbija i Ukrajina te Bjelorusija. Glavna tema sastanka u Splitu bila je Srednjoeuropska inicijativa - buduća perspektiva s posebnim osvrtom na isku-

stva i izazove koje proizlaze iz procesa svih integracija, te na zajednička nastojanja u jačanju regionalne stabilnosti, a zajednička im je ideja bila razmotriti događanja unutar Srednjoeuropske inicijative, dosadašnja postignuća i buduće prioritete. Ministar Stepan Kubiv i ukrajinska delegacija u provedenih nekoliko dana u Splitu imala je mnogo zanimljivih susreta, zajedničkih diskusija na plenarnim zasjedanjima u kojemu je bio zastupljen timski rad na zastupanju nacionalnih interesa Ukrajine.

Slavko Burda

“Večer jezika i kulture nacionalnih manjina” u OŠ Josipa Kozarca u Lipovljanima

Osnovna škola Josipa Kozarca u Lipovljanima ove godine po sedmi puta krajem školske godine organizira poseban program na kojem se manifestiraju postignuća nacionalnih manjina čija djeca u sklopu ove škole izučavaju svoj materinji jezik. Tako je i ove godine, 8. lipnja održana “Večer jezika i kulture nacionalnih manjina” koji su pripremili zajedno sa svojim učiteljicama učenici ove škole. To su pripadnici češke, slovačke i ukrajinske nacionalne manjine.

Ova škola je uspjela preko programa Europske unije sudjelovati u programu “Zajedno u različitosti” sa još tri države, a to su Bugarska, Rumunjska i Poljska. Veoma kvalitetni susreti predstavnika ove četiri države koje podržavaju izučavanje materinjeg jezika nacionalnih manjina održani su nekoliko puta, pa je na početku “Večeri jezika i kulture nacionalnih manjina” prikazan film sa susreta održanih u Hrvatskoj (Lipovljanima) i u Bugarskoj. Prema planu i programu ovog projekta, slijedi nastavak održavanja i razmjene u dostignućima u obrazovanju pripadnika nacionalnih manjina u Rumunjskoj i Poljskoj.

Uslijedio je potom nastup učenika iz Lipovljana koji izučavaju jezik nacionalnih manjina na češkom, slovačkom i ukrajinskom jeziku u kojem su prikazali dio usvojenog nastavnog programa. Mlađa i starija skupina polaznika ukrajinskog jezika je recitirala po nekoliko pjesama na ukrajinskom jeziku, da bi potom plesna skupina “Karpata”, koji su dobrim dijelom i polaznici nastave ukrajinskog jezika i povijesti u ovoj školi otplesali ukrajinski ples “Kozachok” za koji su bili nagrađeni burnim pljeskom.

Ivan Semenjuk

III Український фестиваль пісні, музики, танцю і художнього мистецтва та конкурс соло-співаків у Рієці

Благодійна організація Президентський Фонд Леоніда Кучми "Україна" має чимало яскравих прикладів благодійництва. Одним із найяскравіших з них є пісенний фестиваль "Доля", який "відкрив" багато юних талантів, які стали зірками не лише в Україні, а й за кордоном. Спів-

Хорватського народного театру в Рієці Ольга Камінська та Українське культурно-просвітне товариство "Дніпро" - Рієка.

Конкурс відбувся 20 червня 2018 року в Хорватському залі "Трсат".

У пісенній конкурсній програмі взяли участь співаки-аматори з Хор-

● Члени журі конкурсу соло-співаків у Рієці

засновник та голова журі фестивалю - Народний артист України Мар'ян Гаденко.

Цього року ідентичний фестиваль уже вдруге відбувся в Хорватії, в місті Рієка, що знаходиться на живописному березі Адріатичного моря. Засновники Українського фестивалю пісні, музики, танцю і художнього мистецтва та конкурсу соло-співаків у Рієці - Народна артистка України, солістка

ватії та учасники фестивалю-транзиту "Наша пісня - наша доля" з України під керівництвом Народного артиста України Мар'яна Гаденка.

Склад журі: голова Ольга Камінська (Народна артистка України), Мар'ян Гаденко (Народний артист України), Тетяна Мельник (гуманітарний директор Президентського Фонду "Україна" Леоніда Кучми, Ольга Шобер (національна солістка Хорватії), Євген

Коваленко (Народний артист України), Боян Шобер, Світлана Бойковська (заслужена артистка України) і Лілія Остапенко (українська співачка, композитор, викладач вокалу).

Перед членами журі було нелегке завдання - серед великої кількості юних, надзвичайно талановитих і трудолюбивих співаків вибрати найкращих. Це було дуже важко, адже учасники показали на сцені блискучі таланти та неймовірні результати своєї праці. Серед прекрасних співаків все ж таки члени журі відзначили Гранд Призом Ярослава Рогальського, Євгена Кравчука і Ніну Байкову, саме вони стали Лауреатами Першої премії. Лауреатство Другої премії отримали Ганна Чайка (також і Приз глядацької симпатії), Ханна Пешо, Софія Куценко, Олександра Моне, Альона Карат і Дмитро Самойленко. Всі учасники конкурсу отримали Дипломи учасника конкурсу "Українські солоспіви в Рієці".

Слід похвалити і хоробрих співачок-аматорів, дівчат українського походження з Хорватії: Ірину Семенюк, Хану Пешо, Вікторію Туніч і Ванесу Србаль, яким було нелегко вийти на сцену поряд таких професійних співаків. У конкурсній програмі взяли участь 26 співаків з України та 5 співаків з Хорватії, всі учасники виконали по дві пісні.

21 червня відбувся III Український фестиваль пісні, музики, танцю і художнього мистецтва. Крім юних солістів, свої пісні публіці подарували і члени журі, відомі співаки: Ольга Камінська, Мар'ян Гаденко, Євген Коваленко, Світлана Бойковська і Лілія Остапенко, а також соліст оперного театру м. Рієка Давор Лешіч.

На святі була представлена виставка мистецьких робіт Петренко Юлії Миколаївни - члена Національної спілки художників України, відмінниці освіти України, "Майстрині року -2003". Художницю на фестивалі нагородили Медаллю і Дипломом учасника III Українського фестивалю пісні, музики, танцю і художнього мистецтва. Чудові картини і вироби гармонійно прикрасили зал Фестивалю та перенесли відчуття чарівної магії і творчої фантазії майстрині.

Конкурс та пісенний фестиваль у Рієці відбувся під патронатом та за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, Приморсько-горанської обласної ради, представників української наці-

ональної меншини Приморсько-горанської області Віктора Камінського та Міста Загреб Віктора Філіми, благодійної організації Президентського Фонду Леоніда Кучми "Україна" та Посольства України в Хорватії.

Українська пісня в Рієці звучала так, що прохожі зупинялися і слухали, а потім заходили до залу і, не знаючи української мови, були зачаровані співом, мелодійністю пісень, майстерністю виконання, а українці Хорватії,

представники Посольства України в РХ та керівники українських організацій у Хорватії пишалися милозвучністю своєї мови, пісні та дітьми, якими потрібно пишатися безкінечно.

Оксана Мартинюк

Композитор, поет, співак, Народний артист України Мар'ян Гаденко

● Мар'ян Гаденко

Мар'ян Гаденко - композитор і поет, виконавець власних пісень, Народний артист України. В Україні на радіо і телебаченні його пісні звучать майже щодня. Їх виконують народні і заслужені артисти України та зовсім молоді співаки. У його доробку - понад 700 творів. Переважна більшість пісень написана на власні вірші. Однак піснетворець залюбки співпрацює і з відомими, і зовсім молодими поетами. Мар'ян Гаденко - співзасновник кількох пісенних фестивалів. Одним із перших став фестиваль "Доля", який 1991-го року "народився" у Чернівцях, а зараз проходить в Трускавці. Є ще дитячий телевізійний фестиваль "Пісенне джерело", фестиваль сучасного ро-

мансу "Осіньне рандеву", телевізійний фестиваль "Прем'єра пісні". Творчий шлях багатьох естрадних зірок починався саме на таких фестивалях. Композитор часто гастролює по Україні. Прагне донести українську пісню до найвіддаленішого села, бо саме в глибинці люди почуваються найбільш обділеними. Останніми роками вдалося дати концерти у понад 600 селах. Мар'яна Гаденка знають не тільки в різних регіонах України, а й у далеких світах, де живуть українці і плачуть, як і він, рідну мову та культуру. Його пісні стали необхідні людям, мов ковток свіжого повітря, джерельної води, одкровення. Адже унікальне поєднання лірика-пісняря і військової людини (М. Гаденко прослужив у системі МВС 27 років і пройшов шлях від оперуповноваженого до заступника командувача ВВ МВС України) талановитого пісняря і виконавця, відданого патріота України. Друзі по творчості, однодумці поважають його як чудову і чесну людину. Ці високі принципи митець перейняв у своїх батьків, дідів і прадідів, які споконвіку жили у містечку Сторожинець на смерековій Буковині.

Народившись п'ятим у простій незможній сім'ї, своє майбутнє пов'язав зі служінням Батьківщині, розпочавши її вісімнадцятирічним юнаком-матросом Балтійського флоту і закінчивши заступником командувача Внутрішніх військ України. Саме офіцером з чистими руками і гарячим серцем бачив себе оперативний працівник Гаденко. Але Бог і доля розпорядилися

● Мар'ян Гаденко і Ольга Камінська

зовсім по-іншому і приготували йому страшне випробування... У 1986 році він був одним із перших, хто поїхав у Чорнобиль на ліквідацію наслідків аварії на ЧАЕС. Після повернення додому невдовзі важко захворів. Дев'ять днів був у комі, бачив той світ, але Бог не забрав його до себе, а повернув на Землю піснетворцем.

Я в цьому світі двічі народився,

Лиш в різні роки і у різні дні.

Я перший раз з утроби появився,

А вдруге - милість Бог післав мені.

Так сталося, що ім'я Мар'яна Гаденка спочатку стало відомим серед українців за кордоном, а вже потім - в Україні. Першу пісню написав, коли йому було за тридцять, на сцені став постійно виступати у сорок шість, коли пішов на пенсію із системи МВС. Він зумів знайти свою нішу на українській естраді й має свою слухацьку аудиторію.

Золотий Фонд української естради

Сайт про найкращих співаків,

композиторів і поетів-піснярів 50-их - 90-их років

● Мар'ян Гаденко з українцями Хорватії

XI центральна маніфестація українців Республіки Хорватія

● Виставка "Українська народна вишивка - частина культурного багатства українців на цих просторах"

У місті-герої Вуковар та селі Петрівці, що біля Вуковара, в кінці червня 2018 року відбулася 11 центральна маніфестація українців "Дні української культури". Маніфестацію організували Українська громада Республіки Хорватія, яка в цьому році відзначає 10-річчя від заснування та Українське культурно-просвітне товариство ім. Івана Франка Вуковар, яке днями відзначило свій 15-річний ювілей. Культурна програма маніфестації відбулася під патронатом та за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія, міста Вуковар, Вуковарсько-сріємської області, Ради української національної меншини міста Вуковар, Представників української національної меншини

Вуковарсько-сріємської області та району Богдановці, Хорватського дому Вуковар, Міської бібліотеки, школи Драгутіна Тадіяновича, засобів масової інформації - Хорватського радіо Вуковар і радіо Дунай.

У суботу, 23 червня, в Будинку культури села Петрівці відбулося відкриття виставки "50 ювілейних видань гасла української громади "Вісника української громади в Хорватії" та виставки ручних робіт рукодільного гуртка, який працює при українському товаристві "Іван Франко" Вуковар, під назвою "Українська народна вишивка - частина культурного багатства українців на цих просторах".

З вітальними словами до учасників та гостей урочистого заходу звернулися Представник укра-

їнської національної меншини Вуковарсько-сріємської області Тетяна Кочнева та голова УКПТ "Іван Франко" Вуковар Ігор Семнюк. Українські рушники та скатертини, гаптовані сорочки та кравати, розмальовані декоративні гарбузи, ляльки-мотанки - і на кожному з них вишивка, символ, за яким можна впізнати Україну серед сотні інших держав. Окрім ручних робіт гуртка „Українська народна вишивка і рукоділля”, вернісаж своїх дарунків презентувала Штефіца Войнович-Глогович. Творчі роботи цієї вельми працелюбної жінки були різноманітними і буяли красою, а об'єднала їх безкінечна любов до української вишивки, українських мотивів та України.

Урочиста програма відкриття маніфестації продовжилася виступом дитячої групи "Сонечко" Українського культурно-просвітнього товариства "Іван Франко" Вуковар та учнів школи Антуна Бауера, початкової школи Петрівці, які вивчають українську мову. Під керівництвом проф.Тетяни Кочневої вони представили збірку віршів сучасних українських письменників під назвою "Мова рідна, слово рідне..." та виконали сучасну українську пісню на слова і музику Наталії Май "Квітуча Україна". Приємною несподіванкою для гостей та учасників урочистого заходу була театральна комедійна вистава "На перші гулі", яку представила театральна група Культурно-просвітнього товариства "Карпати" з Врбаса (Сербія). Автор п'єси - Степан Васильченко, музичне оформлення та режесура Василя Дацешена. Слід наголосити, що вистава відбувалася українською мовою, але перекладач не був потрібний. Самодіяльні актори віртуально перенесли всіх глядачів у старі добрі часи живописного українського села, і кожен присутній знайшов для себе щось рідне і незабутнє.

У рамках маніфестації в Міській бібліотеці Вуковара 29 червня відбулася презентація книг, які були надруковані за підтримки Української громади Республіки Хорватія. Багаточисленну публіку привітала директор бібліотеки Єлена Мішкіч, а модератором презентації була

● Комедійна вистава "На перші гулі" у виконанні гостей із Врбаса

● Учасники презентації книг

Олеся Беч. Книгу Софії Андрухович “Фелікс Австрія” представили старший викладач української мови та літератури на кафедрі україністики Філософського факультету Загребського університету Дарія Павлешен і головний редактор видавництва Едіція Божичевич Йосип Іванович. Вони також представили книги сучасних українських письменників Андрія та Дарини Лисенко, Андрія Куркова, Юрія Виничука.

Книгу “О. Григорій Біляк та його родина” авторів Романа і Стефки Біляк презентував упорядник, голова українського товариства “Кобзар” із Загреба Славко Бурда. Музичним додатком, який естетично збагатив презентацію, був виступ гостей з України - самодіяльного оркестру народних інструментів міста Виноградів Закарпатської області під керівництвом заслуженого діяча культури України Віктора Марушки. У виконанні Світлани Гнетило прозвучала українська пісня “Лелеча доля” на слова Василя Цілого, музика Ірини Кириліної, а аматорський жіночий вокальний квартет

виконав популярні українських народних пісень.

30 червня 2018 року відбулася заключна частина ІІ центральної маніфестації українців у РХ. О 17 годині біля Хорватського дому Вуковар почали збиратися українські

українські товариства з Хорватії: УКПТ “Іван Франко” Вуковар, УКПТ “Україна” Славонський Брод, УКПТ “Тарас Шевченко” Каніжа, КПТ українців “Карпати” Липовляни, УКПТ “Леся Українка” Осієк, УКПТ “Кобзар” Загреб. Виступили гості з Сербії - товариство за плекання української культури “Коломийка” Сріємська Мітровица; із Боснії і Герцеговини - українське товариство “Верховина” Градішка; українці з Словенії та Італії; з України - самодіяльний оркестр народних інструментів з Виноградова та Заслужений народний ансамбль пісні і танцю “Дарничанка” з Києва. Розмаїття українських вишиванок, української пісні, яка лунала Вуковаром, створила відчуття спільності, приналежності всіх учасників маніфестації до єдиної української громади.

● Заслужений народний ансамбль пісні і танцю “Дарничанка” з Києва

товариства з Хорватії та учасники і гості з-за кордону, щоб прийняти участь в урочистій ході від Хорватського дому до центральної площі міста. У цьому незабутньому масовому заході прийняли участь

Делегація на чолі з третім секретарем з питань культури, діаспори та преси Посольства України в РХ Вітоєм Голець, головою Української громади РХ Михайлом Семенюком та керівниками українських товариств поклала вінки біля пам’ятника Хреста на березі Дунаю загиблим, які боролися за незалежність Хорватії. Символічно, букет квітів був спущений і на воду в Дунай з повідомленням співчуття за жертви війни в Україні. Кульмінаційною точкою маніфестації був заключний концерт, який проходив у актовому залі Хорватського дому і не залишив байдужим нікого. Режесером і ведучою цього концерту була секретар Української громади РХ Марія Семенюк Сімеунович. На початку концерту глядачам була представлена збірка фотографій, яка у хронологічному порядку презентувала

● КПТ українців “Карпати” з Липовлян в колоні

роботу українського товариства "Іван Франко" Вуковар за 15 років, автор презентації - Микола Крізма-нич. Українські товариства представили публіці народні та сучасні пісні у виконанні хорових колективів, соло спів, вокальний квартет, сучасні та традиційні хореографічні композиції. Родзинкою цього чудового концерту став виступ гостей з України - Заслуженого народного ансамблю пісні і танцю "Дарницанка" з Києва під керівництвом заслуженого працівника культури України, професора інституту мистецтв Київського національного університету культури і мистецтв, секретаря Національної всеукраїнської спілки музикантів Петра Андрійчука. Виступ цього, відомого в Україні колективу, емоційно зворушив публіку, а чудова патріотична повстанська пісня "Хай живе вільна Україна" підняла патріотичний

● Делегація та учасники свята поклали вінки біля пам'ятника Хреста на березі Дунаю загинлим, які боролися за незалежність Хорватії

Хміль та інші.

11 центральна маніфестація українців у Хорватії успішно проведена і широко висвітлена засобами масової інформації. Показовим є саме той факт, що кожний захід, який відбувся на протязі трьох днів, від-

ції, зберігає свою ідентичність. У цьогорічній маніфестації прийняло участь біля 400 представників українських громад.

Всіх об'єднала спільна мета - почуття любові до України, її символів і оберегів, повага до своїх звичаїв і традицій, бажання зберегти рідну мову, презентувати українське національне мистецтво. У цьому році українське товариство "Іван Франко" з Вуковара відзначило 15 років.

За цей час товариство розвинулося і змужніло, на його шляху були розчарування і успіхи, втрати і здобутки... Але любов до української культури, традицій і звичаїв, які зберегли на цих просторах їх прадіди, об'єднало всіх членів товариства у велике родинне коло, де кожна людина огорнена теплом і турботою.

Організаційний комітет УКПТ "Іван Франко" висловлює велику вдячність усім учасникам маніфестації, бажає і надалі з високим творчим натхненням примножувати здобутки, берегти і плекати свою рідну мову.

Тетяна Кочнева

● Хор УКПТ "Іван Франко" - Вуковар

дух, об'єднала учасників і глядачів концерту в одну велику дружню родину.

Звеличили маніфестацію і почесні гості, які були присутні на ній, а саме: Аташе з питань культури діаспори та преси Посольства України в РХ Віта Голець, заступник голови обласної адміністрації Вуковарсько-сріємської області Джорже Чюрчіч, мер міста Вуковар Іван Пенава, заступник мера міста Вуковар Срджан Мілаковіч, завідувач відділом культури, освіти і спорту міської ради Марина Секуліч, голова Національної Ради Української національної меншини Республіки Сербія Михайло Кржачек та секретар Ради Далибор П'єкні, декан Сріємський о. Володимир Магоч, греко-католицький священник із Славонського Броду Олександр

відувала численна публіка. Це говорить про те, що українська національна меншина гідно представляє свою культуру на цих просторах, створює позитивний імідж України, популяризує українські тради-

● Хор УКПТ "Україна" - Славонський Брод

День національних меншин Вуковарсько-сріємської області

● Хор УКПТ "Іван Франко" Вуковар, солістка Аніта Надьж

Координація Ради та Представників національних меншин Вуковарсько-сріємської області під патронатом Вуковарсько-сріємської області 13 травня відзначили День національних меншин. Організатором цього традиційного свята в цьому році була Рада боснійської національної меншини. Маніфестацію відкрив і звернувся до учасників та гостей з вітальним словом голова Ради боснійської національної меншини Зіяд Пезеровіч.

Урочиста подія святкування відбулася в селі Гуня. В центральному парку, поруч зі школою, були розташовані шатери, заповнені традиційними національними стравами та усілякими смаколиками. Страви представили дев'ять національних меншин області, а саме: боснійська, угорська, україн-

ська, русинська, сербська, словацька, албанська, німецька і ромська. Культурно-просвітні товариства кожної національної меншини представили багатющий пласт кулінарних традицій, а також неповторність свого національного одягу, танцю і пісні.

Концерт відбувся на великій сцені в спортивному залі школи "Антоні і Степана Радіч", урочисто прибраному для цієї події.

Українську культуру на святі представили члени Українського культурно-просвітнього товариства ім. Івана Франка. Біля українського шатра, яке майоріло яскравими національними барвами було чимало гостей. А приваблювали їх українські національні страви, особливо вареники та пироги, а і зазвичай гостинність українців. Самодіяльний хоровий колектив

українського товариства під керівництвом Аніти Надьж виконав українські народні пісні під супровід інструментального ансамблю "Галичина", а родзинкою виступу стала українська народна пісня "Верховино, моя", яка зачарувала публіку. Мешканці Гуні радісно та гостинно приймали всіх представників національних меншин, адже раніше на таке свято збиралося біля 17 представників різних національностей. Оскільки національні меншини у Вуковарсько-сріємській області складають 21 відсоток від загальної кількості населення, це свідчить про багатство цього краю, різноманітність культур, традицій, що прикрашає кожну державу.

На маніфестації були присутні заступники голови обласної адміністрації - Йосип Дабро і Джорже Чурчіч. Святкуванням Дня національних меншин пишався начальник села Гуня Анто Гутіч. В цей день також було проведено і урочисте засідання Координації під керівництвом заступника Святослава Мікеревіча.

Маніфестація відбулася успішно та була висвітлена засобами масової інформації. На святі було видно, що представники національних меншин піклуються та зберігають свою національну і релігійну культуру, мову і традиції, шанують свій родовід.

Тетяна Рамач

15 фестиваль української культури "Калина" в Кулі

● Ансамбль народного танцю "Діброва" зі Львова

10 червня 2018 року в Культурному центрі Кулі відбувся 15 фестиваль української культури "Калина". Це найвизначніший культурно-мистецький захід української спільноти в Сербії. Фестиваль пройшов під патронатом Міністерства культури та інформування Республіки Сербії, а організаторами фестивалю були Національна Рада української національної меншини Сербії та культурно-мистецьке товариство "Іван Сенюк" із Кули.

Програма фестивалю була різнома-

нітною і включала виступи співаків (соло та дуети) української народної пісні, виставку фотографій "Історія фестивалю "Калина" крізь об'єкти місцевих фотографів", презентацію української національної кухні та урочистий завершний концерт.

Кожного року цей фестиваль збирає шанувальників української народної творчості із Сербії, Хорватії, Боснії і Герцеговини, України. В цьому році свої творчі досягнення показали культурно-мистецькі товариства з Кули,

Вербаса, Нового Сада, Інджії, Сріємської Мітровіци.

Українську громаду Хорватії представили Аніта Надьж (соло спів) з УКПТ "Іван Франко" Вуковар та змішана співоча група і танцювальний колектив УКПТ "Україна" з Славонського Броду. Гостями маніфестації були також мистецькі колективи з України - ансамбль народного танцю "Діброва" Львівського коледжу культури і мистецтва та фольклорний гурт "Гуляй - Дана" Старосамбірської районної державної адміністрації.

Слід відзначити відмінну організацію, величезну вкладену працю та гостинність організаторів. Саме завдяки цьому була досягнута мета - присутні насолоджувалися концертною програмою, спілкуванням з представниками української діаспори, яких пов'язує любов до української народної культури та прагнення зберегти і розповсюдити це багатство.

Тетяна Рамач

Літературно-музичний вечір в Осієку

У Осієку 6 травня 2018 року відбувся літературно-музичний вечір присвячений велетням української літератури -Тарасу Шевченку і Лесі Українці. Свято організували члени Українського культур-

но-просвітнього товариства ім. Лесі Українки з Осієка за фінансової підтримки Ради з питань національних меншин Республіки Хорватія.

У святковій програмі, крім господарів, взяли участь: УКПТ "Тарас Шевченко" з Каніжи, УКПТ "Андрій Пеліх" із Шумеча та учні, які вивчають українську мову в школі "Антун Матія Рельковіч" Бебріна.

У святковій програмі звучала поезія Тараса Шевченка і Лесі Українки, пісні на слова поетів, виконані уривки з драматичних творів. Декілька сучасних українських пісень учасники присвятили захисникам України.

Голова українського товариства з Осієка Оксана Мартинюк привіта-

ла присутніх, між якими були голова Української громади Республіки Хорватія Михайло Семенюк, його заступники Оксана Стурко і Дарко Кармазан, греко-католицький священник Любомир Стурко.

Урочиста програма закінчилася трьома таночками. Український народний танець "Черевички" та сучасний український танець "Танцюй, Україно" подарували глядачам танцюристи з Каніжи під керівництвом Лідії Хас, український народний танець "Торлиця" відтанцювали дівчата із Шумеча. Танець "Торлиця" був символічним закликом до миру, любові та толерантності між народами.

Олесь Мартинюк

Projekt "Osijek, grad susreta kultura" i "Živa knjižnica"

У Осієку је 12. свибња 2018. године у просторима Градотелјско-геодетске школе у Осієку одржан сусрет ученика из једанаест основних и средњих школа града Осієка, који проводе пројекат "Осієк, град сусрета култура". Носитељ пројекта је Нансен дијалог центар, а проводи се у сарадњи с основним и средњим школама, Глазбеном школом Франје Кућаца Осієк, градском и свеучилишном књиžницом Осієк и Музејом Славоније из Осієка.

Тіјеком школске године ученици су кроз различите активности истраживали и учили

о multikulturalnosti svoga grada, upoznavali kulturu, jezik, običaje različitih kulturnih, nacionalnih i vjerskih grupa čiji pripadnici žive u Osijeku.

У оквиру пројекта одржана је веома интересантна активност под називом "Жива књиžница". Ова је активност замисљена на начин да кроз разговоре са "живим" људима, грађанима Осієка, ученици сазнају нешто о њиховом подријетлу, материнском језику, обичајима које негују, али и о свакодневном животу, одрастанју, важности очувања материнског језика, традиције, различитости, заједништву. Иако су ученици кроз различите радионице учења о себи и својем идентитету већ имали искуство сусрета с multikulturalnoшћу града, кроз различито подријетло и припаданје различитим групама, ова активност додатно је омогућила ученицима сусрет са "стварном особом" која живи у заједници, а која је припадник неке друге културне групе.

Гости "Живе књиžнице" били су представници различитих етничких, културних и религијских идентитета. Гости су одржали предавање, водили дискусије и разговоре

и на тај начин постали су живи, искуствени медији poučavanja.

Украјинску националну манжину у пројекту "Жива књиžница" представили су чланови Украјинског културно-просвјетног друштва "Lesja Ukrajinca" - Осієк. Украјинску националну кухињу представили су Татјана, Андреј, Марија и Петар Жагар док је предавање средњошколцима одржала Оксана Мартинјук.

Овај пројекат указао је на изразиту multikulturalnost Осієка те на важност чувања идентитета, језика и културних посебности свих етничких и културних група. Циљ пројекта је promovirati заједничко културно наслеђе као вриједност заједнице.

Уз припаднике хрватског већинског народа у граду живе припадници чак 22 националне манжине. С поносом ваља истакнути и да се свих 20 језика који носе статус службених манјинских језика говоре у граду Осієку. Та непобитност богатства културе уједно Хрватску чини земљом с највећим бројем службених манјинских језика у Европској унији.

Олесь Мартинјук

Žiri u suzama: Hana pjevala majci uz koju nije odrastala...

● Hana Pešo

Svojom dirljivom izvedbom pjesme Hanke Paldum "Mojoj majci" Osječanka Hana će izazvat suze u očima žirija, ali i publike, te naposljetku i vlastite mame.

● Hana Pešo i baka Verica, članice UKPD "Lesja Ukrajinka", Osijek

Natjecateljicu glazbenog showa "Zvezdice" Hanu Pešo (13) odgovorila je baka uz pomoć prabake jer ju je majka morala rano napustiti kako bi zbog poslovnih prilika otišla u inozemstvo. Njezina majka odlučila se vratiti u Hrvatsku

kako bi nadoknadila izgubljene godine, no Osječanka priznaje da joj je baka još uvijek na prvom mjestu.

Trinaestogodišnja djevojčica nikada do sada nije pjevala javno, a na pozornici "Zvezdica" će pjesmom pokušati prenijeti emocije prema majci. Svojom dirljivom izvedbom pjesme Hanke Paldum "Mojoj majci" izazvat će suze u očima žirija, ali i publike, te naposljetku i vlastite mame.

- Ovo je specifična pjesma, to su pjesme koje pjevaš jednom u životu, pjesme koje imaju dušu. Takve pjesme nisu hit, one su vječnost! Ti si tu pjesmu posvetila svojoj majci i izvela si je vrlo emotivno. Ti nisi pjevala, ti si proživljavala i čestitam ti na tome - rekao je djevojčici Enis Bešlagić, a s njim se složila i Indira Levak, koja zbog plača nije mogla izustiti riječi.

Ni ostatak žirija nije ostao imun na Haninu osjećajnu izvedbu.

24sata - 25.05.2018.

Je li ovo najhrabrijji čovjek u zemlji?

Dosad je ulovio više od 4000 otrovnih zmija u Hrvatskoj, a odaziva se na svaki poziv građana: "U jednom staračkom domu ulovio sam 35 ridovki"

● Darko Karamazan, predsjednik UKPD "Andrija Peliht", Šumeće.

Sam pogled na zmije u većini ljudi izaziva gađenje i panični strah, no za 54-godišnjeg Darka Karamazana iz Šumeće kod Slavonskog Broda one su već desetljećima sastavni dio života.

Darko je, naime, naš najpoznatiji "zmijolovac" kroz čije je ruke dosad prošlo više tisuća ovih zanimljivih životinja, a najviše se tijekom svoje "karijere" susreo sa ridovkama, zmijama koje se smatra najotrovnijima u Europi.

Danas 54-godišnji Darko zmijama se počeo, kaže nam, baviti kada je imao svega 12 godina. Njegov otac Josip bio je također poznat u svom selu po talentu za lov na otrovnice, pa je maleni Darko krenuo iskušati svoju sreću.

"U Slavoniju su tada dolazile velike farmaceutske tvrtke iz cijele Jugoslavije,

tražili su ljude koji love ridovke jer se vjeruje da je otrov naših slavonskih ridovki najjači u Europi. Moj je otac u tome vidio priliku, te je lovio zmije za te tvrtke koje su proizvodile serume. Vidio sam da otac ima rezervna klijesta za lov na zmije, te još jednu posudu. Uzeo sam to i krenuo u lov. Još se sjećam kako mi je noga drhtala kada sam prvi put stao na zmiju kako bih je onemogućio da me napadne, te ju ulovio", prisjeća se Darko za 100posto.

Otada su zmije stalno negdje u njegovoj blizini. Dok je Imunološki zavod bio uspješna tvrtka, zmije je prodavao njima. Ulovio ih je više od tri tisuće. No, Zavod ih već godinama ne otkupljuje, pa su se s godinama Slavonci prestali baviti lovom na ridovke. Darko je ostao, kako kaže, jedini na širem području. Zbog toga se povećao i broj zmija koje su se opako približile naseljima. Darka stoga zovu kad god je neki problem sa zmijama u pitanju.

Zmije ga nikada nisu ugrizle

"Jednom sam četiri ridovke maknuo iz okoliša dječjeg vrtića, a još se sjećam kako smo u jednom staračkom domu našli gnijezdo sa 35 komada ridovki", kaže Darko. iako se zmijama više ne bavi profesionalno, cijelom Hrvatskom proširio se glas o njemu kao o najpoznatijem "zmijolovcu", pa ga građani zovu kad god im se zmija nađe u kući. Išao je zbog toga čak i u Rijeku, a gotovo da nema slavonskog mjesta u kojem nije intervenirao.

"Kad vide zmiju, svi uvijek misle da je otrovnica, iako je u Hrvatskoj njih najma-

nje. Uvijek ljude ispitujem da mi objasne koja je zmija, kako izgleda, pitam ih neke detalje, a oni mi u pravilu zmiju opišu veću nego što je stvarno, što vidim kad je ulovim", kroz smijeh objašnjava Darko dodajući kako su u strahu velike oči. Kada dobije takav poziv, Darko često satima pregledava kuću, jer su zmije vrlo dobre u sakrivanju. Zmije ga, otkriva, nikada nisu ugrizle jer se znao čuvati, ali jednom je "bilo blizu" kada se spotaknuo i pao na metar od ridovke. No, uspio je na vrijeme odskočiti i izbjeći ugriz.

Nekada dobiva i po dva do tri poziva dnevno, a često ga zove i Centar 112 kojem se građani u panici obraćaju kada se susretnu sa zmijom. Svoje intervencije nikad nije naplatio.

"Po struci sam strojar, a živim od poljoprivrede. Imam voćnjak, uzgajam svinje i od toga živim. Ne volim naplaćivati ljudima. Oni mi nekad daju za gorivo ili za kavu, ali to je to. Vjerujem da bi država trebala plaćati te usluge, jer zmije su državno vlasništvo", objašnjava Darko. Svojedobno je osnovao i obrt, vjerujući obećanjima na lokalnoj i državnoj razini kako će se ta djelatnost regulirati, no to se još nije dogodilo.

"A posla bi stvarno bilo, jer građani mnogo zovu. Takav moj obrt mogao bi se baviti i skidanjem stršljena i osinjih gnijezda, jer i to znam raditi, a i ona su često problem građanima", dodaje.

100 posto.hr, 08.05.2018.

Образ Богородиці в усній традиції українців та його присутність в греко-католиків Боснії і Герцеговини

12 травня 2018 року с. Еммануїла Вішка, ЧСВВ, магістр теології, взяла участь у Маріологічному Конгресі в Травніку (Боснія і Герцеговина) з доповіддю “Образ Богородиці в усній традиції українців та присутність його в греко-католиків Боснії і Герцеговини”.

Маріологічний Конгрес тривав з 10 до 13 травня 2018 року в Католицькому шкільному центрі “Петар Барбаріч” в Травніку, організований Хорватським Маріологічним Інститутом Католицького богословського факультету Загребського університету в співорганізації Католицького богословського факультету Сараєвського університету, Францісканської богословії в Сараєві та Католицького шкільного центру “Петар Барбаріч” - Травнік.

У своїй доповіді с. Еммануїла наголосила, що у поліфонії культур, релігій і мов Боснії і Герцеговини вже понад сто років безпосередньо і триста років опосередковано звучить український голос. Образ Богородиці, як плід діалогу канонічних і неканонічних джерел, вчення Церкви і народних

вірувань, традицій українців в Україні та діаспорі, в цьому плані є цікавим і репрезентативним.

Багатогранний образ Богородиці, що сформувався під впливом східної теології, літургії, апокрифів та дохристиянських вірувань, найкраще демонструє українська народна творчість. У піснях та легендах вибраність Марії виражена у символіці квітів, приписуванню їй чудотворних здібностей:

“Іще Мати Божа гору не перейшла,
Стала вона, стала хвилюку спочивати,
Хвилюку спочивати, Сина повивати,
Сталося, стало галуззя кланяти:
Суччя і коріння і всякі створіння”

Водночас народна творчість змальовує Марію як земну матір, що купає, сповиває, колише свого сина.

“А вчора з вечера тиха вода стояла,
там Панна Чиста свого Сина купала.

Скупавши його, в тонкі пелюшки повила, повивши його, в золоті яселка вложила”

У народних піснях Мати Божа бере участь у житті звичайних людей: сіє, жне, пасе стадо, пече весільний коровай, плете віночки, пише писанки, захищає народ від ворогів:

“До нас, Боженьку, до нас,
Бо нині гараздь у нас!
Прийшла Божая Мати
Нивоньки дожинати”
“Сам Буг коровай місить,
А Пречиста світить,
А янголи да водуносять.”

Образ Богородиці відіграв важливу роль в українській культурі, зокрема, вплинув на формування жіночих образів у літературі та світогляді щодо

статусу жінки в суспільстві. Зокрема в літературі Київської Русі важко знайти негавний жіночий образ, переважно це постать молодої жінки, рівноправної і хороброї, порадиці і союзниці, що заслуговує поваги.

У другій частині доповіді с. Еммануїла проаналізувала результати проведеного нею опитування серед українців греко-католиків Боснії, практикуючих вірних. Анкета містила 18 питань щодо знання церковного вчення про Марію, апокрифів, молитов і пісень, присутності ікон. Промовистим є факт, що 50% парафіяльних та 55% філіальних церков Боснійського вікаріату посвячені Марії: 4 церкви Покрову Богородиці, 3 церкви - Успінню. Патріарх Йосиф Сліпий 1977 року проголосив церкву Успіння Пресвятої Богородиці у Дев'ятині відпустовим місцем для всіх українців цих теренів. Щодо марійського культу, 95% опитаних щодня моляться до Богородиці, 90% декілька разів у травні йдуть на молебне (“маівку”), 100% мають вдома ікону чи образ Марії та знають від 4 до 15 марійських пісень. Найбільш знаними є свята Успіння і Різдва Богородиці (85%) та її Покрову (80%).

Доповідь відкриває широке поле для майбутніх досліджень. Присутні висловили зацікавлення темою, особливо марійським фольклором. Зокрема, під час дискусії етнолог др. Мірела Хрватін запропонувала порівняти український фольклор з дослідженнями хорватських авторів Радослава Катічіча і Вітомира Белая. Нехай це буде маленький внесок у збереження спадщини українців греко-католиків на цих теренах.

С. Теодозія Мостепанюк, ЧСВВ

З українського путівника по Боснії

Парафія св. Йосафата в Церовлянах

Якщо ви були на півночі Боснії, можливо вам доводилося проїжджати повз мальовниче село Церовляни (муніципалітет Градішка), в якому від початку XX століття живуть українці, що прибули з Тернополя, Скалата, Рогатина, Бучача, Монастирської та Рави-Руської. У 1917 році в Церовлянах була заснована парафія та збудований храм, посвячений св. Йосафату. В склад цієї парафії входять: с. Церовляни, м. Нова Градишка, с. Нова Топола, с. Буковац, с. Липова-

ча, с. Буквік, с. Врбашка, с. Чатрня, с. Брестовчина, с. Крушлик та с. Обрадовац. Кількість вірних протягом десятиліть коливалася від 200 (за даними з 2006 року) до 1400 (у 1940-их роках). Ця парафія довгий час не мала своїх душпастирів, тому про неї дбали парохі сусідніх парафій з Козарця та Бани Луки. Першим душпастирем в Церовлянах був блаженний Української греко-католицької церкви о. Омелян Ковч, після нього цю парафію обслуговували о. Олексій Базюк, о. Фране

Латкович, о. Іван Левицький, о. Петро Бабій, о. Тарас Думка, о. Зиновій Шагадин, о. Євстахій Легенький, о. Ярослав Лещишин, о. Михайло Стахник, о. Ігор Граховац-Федишин. Від 2013 року по сьогодні душпастирює в Церовлянах о. Віктор Павіч.

Хоча покровителем цієї парафії від заснування є священномученик Йосафат Кунцевич, вже кілька десятків років празник на парафії відзначають в наприкінці травня в честь Богородиці “Цариці мая”. Цього року святкування

відбулося 27 травня в останню неділю місяця, присвяченого особливому почитанню Марії. На св. Літургії, крім пароха, співслужили о.Мирослав Кернишин, вікарій Крижевецької єпархії у Боснії і Герцеговини, і о.Петро Ситник, парох Дервенти і Лепеніци, який цього року був проповідником. Парафіяни і гості після богослужіння зібралися навколо святкового стола, щоб розділити радість зустрічі і взаємного спілкування, що надовго залишиться в пам'яті. Отож, ідучи повз Градішку, не забудьте, що зовсім недалеко знаходиться село, в якому вже більше століття живуть українці, і є парафія, посвячена українському святому і храм у синьо-жовтих барвах. Тільки пам'ятаючи свою історію, хто ми і звідки, не ховаючись серед більшості, можемо бути впевнені, що корені дадуть нам сили і натхнення впевнено будувати своє майбутнє.

с. Еммануїла Вішка ЧСВВ

Glavna svečanost zatvaranja 240. obljetnice Križevačke eparhije

eparhiju sa svojim bizantsko-slavenskim obredom hrvatske, ukrajinske i rusinske baštine članovi jedne, svete katoličke i apostolske Crkve. Istaknuo je da to uključuje liturgijske, bogoslovne, duhovne i pravne posebnosti. Vjernike rimokatoličke kardinal Bozanić pozvao je da vrednuju i poštuju posebnost ove samosvojne Crkve, te da pomognu braći i sestrama istočnoga obreda da žive svoje obredno bogatstvo prema svojim posebnim uredbama. Katolike istočnoga obreda kardinal je pak pozvao da njeguju i čuvaju svoju bogatu baštinu te cijene svoj obred i u njemu odgajaju svoju djecu. Kardinal je podsjetio kako su u sastav Marčanske biskupije uz grkokatoličke Hrvate ušli i grkokatolici Rusini u Bačkoj, a 1924. godine i grkokatolici Ukrajinci u Bosni. Križevačkoj eparhiji danas pripadaju vjernici grkokatolici u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Sloveniji. Križevačka eparhija odlikuje se bogatstvom posebnosti i jedinstvom u različitosti. Tu su tri naroda - Hrvati, Ukrajinci i Rusini, tri duhovne baštine, tri jezika. Stoga smijemo reći da Katolička crkva u Hrvatskoj još od 1611. godine diše na oba plućna krila kako je to volio naglašavati sveti Ivan Pavao II., rekao je kardinal. Na kraju liturgije riječ zahvale uputio je vladika Nikola Kekić. Posebnu zahvalnost je uputio prisutnim (nad)biskupima koji su svojom nazočnošću iskazali zajedništvo Crkve na ovim prostorima. Pjevanje na svečanoj liturgiji predvodio je katedralni zbor u zajedništvu s pjevačima HPD "Kalnik" pod ravnanjem Ozrena Bogdanovića.

Slavko Burda

U Križevcima je 17. lipnja 2018. godine svečanom arhijerejskom liturgijom sv. Ivana Zlatoustoga koju je u katedrali Presvete Trojice predvodio križevački vladika Nikola Kekić završena Godina Križevačke eparhije kojom je obilježena 240. obljetnica njezine uspostave. U suslužanju liturgije bili su zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, zadarski nadbiskup i predsjednik Hrvatske biskupske konferencije Želimir Puljić, đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, te biskupi varaždinski Josip Mrzljak, sisački Vlado Košić, bjelovarsko-križevački Vjekoslav Huzjak, dubrovački Mate Uzinić, gospićko-senjski

Zdenko Križić, vojni ordinarij Jure Bogdan, kao i zagrebački pomoćni biskupi Ivan Šaško i Mijo Gorski, tajnik Apostolske nuncijature mons. Janusz Stanislaw Blachowiak, umirovljeni đakovačko-osječki nadbiskup Marin Sračić. Suslavili su i svećenici Žumberačkog vikarijata predvođeni vikarom Željkom Pajićem. Na liturgiji su se okupili domaći vjernici, kao i hodočasnici pristigli iz Zagreba i sa Žumberka, te predstavnici grada Križevaca i Koprivničko-križevačke županije. Propovijedao je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić i na početku podsjetio kako su katolici istočnoga obreda koji sačinjavaju Križevačku

Prva sveta pričest u Zagrebu

U Zagrebu je na blagdan presvete Euharistije - Tijelovo, u četvrtak, 31. svibnja 2018. godine, u Konkatedralnoj župnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda održana pjevana sveta liturgija pod kojom su naši prvopričesnici obnovili svoja krsna obećanja i po prvi puta se pričestili presvetim Tijelom i Krvlju

Kristovom. Mladi župljani Roko, Josip, Petar, Nicholas i Paulina svečano su primili pričest svetih Kristovih Otajstava, na radost svojih roditelja, obitelji i cijele župne zajednice. Djecu je za prvu pričest pripremio župnik o. Danijel Hranilović, koji je s o. Ivanom Radeljkom i o. Gorazdom Bastašićem i drugim svećenicima

služio blagdansku svetu liturgiju. Nakon liturgije u dvorani Sjemeništa održalo se zajedničko druženje.

Istoga dana, u Križevce - svoju prvostolnicu Presvete Trojice hodočastili su vjernici župa Slavonsko-srijemskog vikarijata Križevačke eparhije. Hodočašće vjernika iz dva dekanata istočnog dijela Križevačke eparhije imalo je za cilj zahvaliti se za 240 godina postojanja svoje mjesne Crkve. Za sve hodočasnike održana je svečana liturgija koju je predvodio križevački vladika monsinjor Nikola Kekić. Nakon liturgije hodočasnici, svećenici i redovnice od Lipovljana do Vukovara i Osijeka razgledali su biskupsku rezidenciju i prvostolnu crkvu "Presvete Trojice" te su imali zajednički ručak za biskupovim stolom. U popodnevnom satima, hodočasnici predvođeni svojim svećenicima, uputili su se autobusima u Marijansko svetište u Mariji Bistrici.

Slavko Burda

Nedjelja svetih otaca – proštenje i proslava nebeskih zaštitnika

Grkokatolička konkatedralna i župna crkva svetih Ćirila i Metoda na zagrebačkom Griču (Gornjem gradu) proslavila je 13. svibnja 2018. godine nebeske zaštitnike svetih Ćirila i Metoda. Svečanu arhijerejsku Službu Božju sv. Ivana Zlatoustoga pred-

vodio je križevački vladika Nikola Kekić uz suslužnja protojereja stavrofora Milu Vranešića, propovjednika, o. Ivana Radeljaka, duhovnika Sjemeništa, domaćeg župnika o. Danijela Hranilovića, o. Tarasa Barščevskog i ostale svećenike Stolnoga dekanata Križevačke eparhije.

Pjevanje su predvodile časne sestre Bazilijanke i članovi Ćirilo-Methodova kora prema žumberačkom napjevu uz izravan prijenos na Radio Mariji. Nakon bogoslužja, druženje je nastavljeno u dvorani Sjemeništa uz delicije pripremljene dobrotom župljana.

Nadvojvoda Georg Hasburški i vitezovi sv. Jurja u pohodu Hrvatskoj

Proslavi Dana svetoga Jurja u Hrvatskoj prethodila je svečanost koja je održana 11. svibnja 2018. godine u zgradi Hrvatskog narodnog kazališta. Toga dana na pozornici HNK u Zagrebu bila je izvedba baleta Elizabeta Austrijska - Sissi. Poznato je da je Hrvatsko narodno kazalište 1895. godine osobno otvorio car Franjo Josip I. Uz brojne posjetitelje i predstavnike političkog i crkvenog života baletnoj izvedbi u HNK-u nazočili su po prvi puta nadvojvoda Georg von Hasburg-Lothringen, sin Otta von Hasburga te brat Karla, današnje glave te stare kraljevske obitelji, biskup varaždinski mons. Josip Mrzljak i križevački vladika mons. Nikola Kekić.

Komturaj Reda svetoga Jurja kuće Habsburg-Lothringen, nadvojvoda Georg Hasburški po drugi je puta u Hrvatskoj slavio Dan svetoga Jurja, zaštitnika Reda.

12. svibnja, nakon okupljanja na Markovom trgu u Zagrebu, vitezovi Reda uputili su se u procesiju prema konkatedralnoj crkvi sv. Ćirila i Metoda na liturgiju sv. Ivana Zlatoustoga gdje ih je uz

pozdrave dobrodošlice dočekaio župnik o. Danijel Hranilović. Na liturgiji je pjevao Ćirilo-Methodov kor pod ravnanjem dirigentice Darjane Blaće-Šojat. Nakon bogoslužja i blagoslova pročitana je poruka križevačkog vladike Nikole Kekića u kojoj su izrečene riječi dobrodošlice uz čestitke i proslavu Dana sv. Jurja te je posebno istaknuo: "Vaše carsko i kraljevsko visočanstvo nadvojvodo Juraju, danas smo Vam dali veliku čast da sjedite na ovom carskom i kraljevskom tronu s likom rimskoga cara Konstantina Velikoga koji je u 4. stoljeću dao slobodu kršćanima i zato ga Crkva na Istoku drži svetim. Iznad vaše glave je grb jednoga od Vaših prethodnika cara i kralja Franje Josipa I. Znakovito je to za Vas i za nas Hrvate. Preko Vas mi Hrvati, grkokatolici i rimokatolici, zahvalni smo za sve dobro što su članovi dinastije Habsburg-Lotharing kroz povijest učinili za Europu, a posebice za Hrvatsku. Veliku ljubav vašega oca Otta prema Hrvatskoj osjetili smo onda kada nam je bilo najteže - kada smo morali braniti ono što je stoljećima bilo naše, kada smo kroz velike žrtve na-

ših hrabrih branitelja ostvarili san tolikih i tolikih generacija, a to je slobodna nam domovina Hrvatska. Isto tako, Vaš otac Otto davao nam je veliku potporu i lobbirao kod svojih prijatelja i znanaca kad smo prolazili teški put prijema Hrvatske u zajednicu europskih naroda. Istoga dana, u povodu obilježavanja 240. godina osnutka Križevačke eparhije grkokatolički vjernici Bosansko-hercegovačkoga vikarijata Križevačke eparhije hodočastili su u Križevce. Za njih je u stolnoj crkvi Presvete Trojice služena Služba Božja koju je predvodio križevački vladika monsinjor Nikola Kekić, a s njim su služili i svi svećenici grkokatoličkih župa Bosansko-hercegovačkog vikarijata.

Nakon bogoslužja, za sve hodočasnike koji su doputovali iz Bosne u Križevce s dva autobusa, organiziran je obilazak biskupske rezidencije i prvostolne crkve. Neposrednost zajedništva s biskupom osjetili su svi hodočasnici na zajedničkom ručku u jednom od križevačkih hotela.

Slavko Burda

8. tradicionalna manifestacija – Dan nacionalnih manjina Grada Zagreba

● Slavko Burda i Irena Nagy

● UKPD "Andrij Peli", Šumeće

Trodnevna kulturna manifestacija nacionalnih manjina Grada Zagreba održana je 7., 8. i 9. lipnja 2018. godine u Zagrebu, u organizaciji Koordinacije vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba s tri velika događaja.

7. lipnja 2018. godine u Društvu književnika na Trgu bana Josipa Jelačića 7/1 u Zagrebu, Koordinacija vijeća i predstavnika nacionalnih manjina Grada Zagreba u prigodi Dana nacionalnih manjina Grada Zagreba organizirala je predstavljanje knjige "Nacionalne manjine u Zagrebu". To je zbornik više autora, a knjigu je uredio dr.sc. Filip Škiljan. Za predstavljanje nacionalne manjine korišteni su tekstovi koje su priredili Slavko Burda, Boris Graljuk, Zdravka Zlodi,

Irena Nagy i drugi.

8. lipnja 2018. godine u paviljonu na Zrinjercu je bilo otvorenje izložbe fotografija nacionalnih zajednica Grada Zagreba iz života i aktivnosti 18 nacionalnih zajednica Grada Zagreba. Fotografije su postavljene na velike osvijetljene panoe oko parka Zrinjerc uz šetnicu i predstavili fotografije nedavno preminuloga fotografa i ratnog fotoreportera Tonija Hnojička.

9. lipnja 2018. godine u paviljonu na Zrinjercu, Trgu Nikole Šubića Zrinskog u Zagrebu, održana je 8. tradicionalna manifestacija "Dan nacionalnih manjina Grada Zagreba". Na manifestaciji je sudjelovalo 17 nacionalnih zajednica; albanska, austrijska, bošnjačka, crnogorska, češka, mađarska, makedonska, rom-

ska, slovenska, srpska, bugarska, poljska, rusinska, ruska, slovačka, talijanska i ukrajinska koji su predstavili svoje tradicionalne običaje, nošnje, folklorno stvaralaštvo, glazbeno stvaralaštvo, izdavaštvo, tiskovine te autohtona jela.

Ukrajinsku nacionalnu manjinu predstavljali su predstavnik i tajnik Ukrajinske nacionalne manjine u Gradu Zagrebu, Viktor Filima i Irena Nagy, predsjednik UKPD "Kobzar" i zamjenik predsjednika Ukrajinske zajednice RH Slavko Burda, predsjednik UKPD "Andrij Peli" iz Šumeća i zamjenik predsjednika Ukrajinske zajednice RH Darko Karamazan te pjevačka i plesna skupina UKPD "Andrij Peli" iz Šumeća.

Slavko Burda

KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana predstavili ukrajinsku kulturu na 1. festivalu nacionalnih manjina u Pitomači

● KPD Ukrajinaca "Karpati", Lipovljani

U organizaciji internetskog radija "Vedri radio" iz Pitomače, te uz pokroviteljstvo Virovitičko-podravske županije i Turističke zajednice općine Pitomača, u Domu kulture Pitomača 3. lipnja 2018. godine počeo je prvi Festival nacionalnih manjina.

Festival je organiziran u cilju promocije kulturnih dostignuća nacionalnih

manjina, a glavna organizatorica je bila voditeljica "Vedrog radija" Vedrana Šajn. Uz veliko njezino zalaganje ali i drugih učesnika u organizaciji, ovaj festival je uspješno održan, s težnjom da preraste u godišnju manifestaciju. Veliku podršku u organizaciji dali su i saborski zastupnici doc. dr. sc. Vesna Bedeković, Josip Đakić i Veljko Kajtazi.

Program je počeo sviranjem i pjevanjem himne RH u izvedbi pripadnika Demokratske zajednice Mađara iz Novog Gradca, da bi potom sve prisutne pozdravio predsjednik Općinskog vijeća Općine Pitomača, Rikard Bakan. Pripadnici mađarske zajednice su ujedno i prvi nastupili prikazom mađarskih plesova. Kao drugi izvođač, nastupili su pripadnici Češke besede iz Virovitice, da bi se potom skupu obratila saborska zastupnica Vesna Bedeković. Nakon nastupa Udruge hrvatskih žena iz Dinjeva te SKD pododbora Virovitica, skupu se obratio i saborski zastupnik Josip Đakić. Uslijedio je nastup KPD "Karpati" Lipovljani koji su otpjevali tri ukrajinske narodne pjesme, te hrvatskog društva "Palična" iz Severina. Uslijedilo je još jedno obraćanje saborskog zastupnika Veljka Kajtazija, da bi se festival okončao nastupom pripadnika SKD "Prosvjeta" pododbora Garešnica.

Ivan Semenjuk

Članovi UKPD "Ukrajina" – Slavonski Brod aktivno rade na promicanju ukrajinske kulture

Dječja skupina UKPD "Ukrajina" na otvorenju Florafesta u Slavonskom Brodu

U brodskoj Tvrđavi otvoren je 11. sajam cvijeća "Florafest". Tijekom dva sajamska dana, 12. i 13. svibnja 2018. posjetitelji su uživali u zabavnom i izložbenom dijelu ove gradske manifestacije.

U sklopu programa otvorenja sajma, 12. 5. 2018. nastupili su Gradska lime na glazba "Željezničar", mažoretkinje Plesnog studija "Cascavela", Ukrajinsko prosvjetno društvo "Ukrajina" Slavonski Brod, Studio za moderni i klasični ples "Brodski leptirići", Plesna smotra "Radost pokreta", solisti Gimnazije "Matija Mesić" te Dječji zbor "Nota". Dječja skupina UKPD "Ukrajina" ovom prigodom izvrsno je izvela dva plesa - "Repu" i novu koreografiju "Perlina Ukrajine", koja je oduševila brojne gledatelje.

Nastup dječje skupine UKPD "Ukrajina" u Novoj Gradiški

U organizaciji Hrvatske kulturno umjetničke udruge "Trenk", novogradiš-

ke Udruge slijepih, Udruge volontera i Biciklističkog kluba "Psunj" u subotu, 12. svibnja 2018. na središnjem gradskom trgu u Novoj Gradiški održana je Druška manifestacija "Djeca u Europi mogu skupa", s idejom zajedničkog proslavljanja Tjedna Europe kroz različitosti, ples, sport te likovno-kreativno stvaralaštvo. Pored dječje skupine UKPD "Ukrajina" koji su ovom prigodom izveli plesove "Repa" i "Perlina Ukrajine", u programu Dječje smotre folklora nastupile su dječje skupine KUD-a "Ivan Meštrović" iz Vrpolja, GKUD-a iz Požege, DND-a "Osmijeh" iz Rajića, KUD-a Drežnik, i domaćini HKUU "Trenk" iz Nove Gradiške.

Vesela i razigrana djeca su druženjem i zajedničkim programom pokazala koliko su tolerantna i otvorena srca.

Sudjelovanje na 3. dječjem festivalu pjesme i plesa u Korodu

Pored desetak dječjih skupina koje su nastupile na 3. dječjem festivalu pjesme i plesa u Korodu, Vukovarsko-srijamska županija, održanom 26. svibnja 2018.

godine, nastupila je i dječja skupina UKPD "Ukrajina" iz Slavonskog Broda. Velikom broju gledatelja predstavili su se poznatim i lijepom izvedenim plesovima "Repa" i "Perlina Ukrajine".

Dječja skupina UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod sudjelovala je na jubilarnoj, 30. smotri dječjih folklornih skupina "Igra kolo maleno" 54. Brodskog kola

Na jubilarnoj, najstarijoj smotri folklora "Igra kolo maleno" koja je održana u dvorani Osnovne škole Antun Mihanović u Slavonskom Brodu 3. lipnja 2018. nastupili su: KUD "Sloga" iz Sikirevaca, KUD Kupina, Folklorno društvo Umag, mlađa skupina Folklornog ansambla Broda, KUD "Ravnica" iz Starih Perkovaca, KUD "Slavonija" iz Gornjih Andrijevac, KUD "Ivančica" iz Kutine, KUD "Tomislav" iz Donjih Andrijevac, KUD Drežnik, KUD "Ivan Meštrović" iz Vrpolja, KUD "Preporod" iz Dugog Sela, KUD "Matija Antun Relković" iz Davora, KUD "Brodski biseri" iz Gornjih Močila-Sijekovca, KUD "Antun Klasnić" iz Lasinje, UKPD "Ukrajina" iz Slavonskog Broda i dječja skupina Folklornog ansambla Broda. Oko 400 malih folkloraša, veselih i razigranih, razveselilo je mnogobrojno gledateljstvo svojom pjesmom i plesom.

4. dječja folklorna manifestacija u Antunovcu

Na poziv KUU "Korijeni pustare" iz Antunovca, jednog od organizatora 4. dječje folklorne manifestacije u sklopu 19. antunovačkih dana, odazvala se dječja skupina UKPD "Ukrajina", koja je pored dječjih skupina iz Antunovca, Vinkovaca, Osijeka, Laslova, Čepina, Đeletovaca, Koroda, sudjelovala 8. lipnja 2018. na ovoj prekrasnoj manifestaciji.

Nastup na II. smotri folklora pod nazivom "Oj Sibiru, lipo selo naše" u Sibiru

9. lipnja 2018. godine u Sibiru je održana II. smotra folklora pod nazivom "Oj Sibiru, lipo selo naše". Pred prepunim sibirskim parkom u organizaciji sibirskog KUD-a "Tomislav" održana je kulturna manifestacija na kojoj se mnogobrojnoj publici predstavilo jedanaest KUD-ova koji su prikazali pjesme i plesove iz cijele Hrvatske, Bosanske Posavine i Ukrajine. Pored UKPD "Ukrajina", u programu su sudjelovali i "Graničar" iz Lužana, "Petrinčica" iz Petrinje, "Jablanovec", "Slavonija" Gornji Andrijevci, "Posavski biseri" Slavonski Brod, "Berislavići" Novi Grad, "Starča" Gornji Bogičevci, HKUD "Lisinski" Našice, ŽPS "Veseli Slatinčani" iz Starog Slatinika, i ŽPS KUD-a "Graničar" Stupnički Kut. Djevojačka

plesna skupina UKPD "Ukrajina", sibinskog gledateljstvu predstavila se veselim plesom "Vjenčić".

Sudjelovanje na 15. festivalu ukrajinske kulture "Kalina" u Kuli

U izvrsnoj organizaciji KUD-a "Ivan Senjuk" iz Kule, u Kulturnom centru u Kuli 10. lipnja 2018. godine održan je 15. festival ukrajinske kulture "Kalina" kao centralna manifestacija ukrajinske zajednice u Srbiji. U bogatom programu festivala moglo se uživati u prekrasnim izvedbama ukrajinskih narodnih pjesama u "Reviji ukrajinske pjesme", u razgledanju etno-izložbe, zatim postavke fotografija "Istorija festivala Kalena", u degustaciji ukrajinskih nacionalnih jela, te u završnom kulturno-umjetničkom koncertu sudionika festivala. U završnom koncertu festivala sudjelovala su ukrajinska društva iz Srbije - Vrbasa, Novog Sada, Indije, Sremske Mirovice i Kule, gosti iz Bosne i Hercegovine Udruženje Ukrajinaca "Verhovena" Gradiška zatim gosti iz Hrvatske i Ukrajine. Ukrajinu zajednicu Republike Hrvatske predstavljali su Anita Nađ solo pjevanjem u revijalnom dijelu programa (UKPD "Ivan Franko" Vukovar), te folklorne sekcije i mješoviti pjevački zbor UKPD "Ukrajina" Slavonski Brod. Članovi folklorne sekcije

UKPD "Ukrajina" otplesali su veseli ples "Vjenčić", dok je mješoviti pjevački zbor izveo pjesme "Hej sokoly" i "Nalevajmo bratja". Svi sudionici programa, kao i gledatelji uživali su u pjesmama i plesovima koje su izveli gosti iz Ukrajine - ansambl narodnog plesa "Dibrova" iz Lavova, te folklorna grupa "Huljaj-Dana" iz Staro-sambirskog rajona.

Dječja folklorna skupina nastupila na DS "U Vrpolju na ponos i diku"

U Vrpolju, mjestu rođenja velikog hrvatskog i svjetskog kipara Ivana Meštrovića, održana je 16. lipnja 2018. godine dječja smotra pod nazivom "U Vrpolju na ponos i diku". Smotru je organiziralo Kulturno umjetničko društvo "Ivan Meštrović" zajedno sa Spomen-galerijom Ivana Meštrovića, a povodom Dana općine. Pored domaćina, na smotri su nastupile dječje skupine: KUD "Šumari" Vinkovci, KUD "Sloga" Sikirevci, HKUD "Trenk" Nova Gradiška, KUD "Mladost" Vođinci, KUD "Ravnica" Stari Perkovci, KUD "Ivan Filipović" Velika Kopanica i UKPD "Ukrajina" iz Slavonskog Broda.

Nastup u programu "Folklorne večer" 54. Brodskog kola

U Kazališno - koncertnoj dvorani

"Ivana Brlić-Mažuranić" u Slavonskom Brodu održana je 16. lipnja 2018. godine "Folklorne večer" u sklopu 54. Brodskog kola. Pored slavonsko-brodskih društava "Zrinski - Frankopan", "Druga mladost", "Smilje" i UKPD "Ukrajina", u programu su sudjelovali KUD "Mijo Stuparić" iz Velike Ludine i "Brodski biseri" iz Bosanskog Broda, Zavičajno društvo "Rama" iz Pleternice, Šokačka družina "Matini kripostoli" iz Donje Bebrine, KUU "Zvona Zagore" iz Mirlović Zagore, Udruga umirovljenika iz Nove Gradiške, Muška pjevačka skupina "Veseli šokci", te KUD "Marko Markota" iz Rogotine. Publika je uživala u obilju tradicionalne pjesme, kola, kao i u koreografranom folkloru. Burnim aplauzom bili su nagrađeni plesači folklorne sekcije mladeži UKPD "Ukrajina" za izvedbu veselog i razigranog plesa "Vjenčić".

Nastup folklorne dječje sekcije i folklorne sekcije mladeži UKPD "Ukrajina" na 12. smotri nacionalnih manjina "Darda 2018."

Povodom Dana općine Darda, u Dardi je 23. lipnja 2018. održana 12. smotra nacionalnih manjina "Darda 2018.". U programu manifestacije sudjelovalo je jedanaest društava: UKPD "Ukrajina" iz Slavonskog Broda, Češka beseda "Međurić" iz Međurića, KUD "Joakim Hardi" iz Petrovaca, KUD "Čardaš" iz Suze, MKD "Braća Miladinovci" iz Osijeka, MKUD "Darda" iz Darde, SKD "Prosvjeta" pododbor Ostrovo, SKPD "Ljudevit Štur" Ilok, BKUD "Ljiljan" iz Drenovaca, KUD "Branko Radičević" iz Darde i HKUD "Vladimir Nazor" iz Sombora. Ukrajinu nacionalnu manjinu na ovoj smotri predstavljalo je Ukrajinu kulturno-prosvjetno društvo "Ukrajina" iz Slavonskog Broda plesovima "Repa" i "Perlina Ukrajine" u izvedbi dječje skupine, dok su plesači folklorne sekcije za mladež izveli ples "Vjenčić".

Jasna Bek

Gastro manifestacija nacionalnih manjina u Siraču

● Ukrajinski štand predstavili članovi KPD Ukrajinaca "Karpati" iz Lipovljana

Udruga Nijemaca i Austrijanaca je ove godine po treći puta organizirala Gastro manifestaciju u Siraču u prigodi obilježavanja Dana općine Sirač, a ista je održana 26. svibnja 2018. godine u središtu mjesta ispred Hrvatskog doma.

Kulturno-prosvjetno društvo Ukrajinaca „Karpati“ Lipovljani je imalo čast i zadovoljstvo sudjelovati na ovoj manifestaciji prezentirajući ukrajinsku narodnu kuhinju ukrajinskim specijalitetima uz pjevanje ukrajinskih pjesama.

Štandove sa svojim nacionalnim jelima izložili su i prezentirali: Društvo Mađara iz Pakraca, Zajednica Mađara iz Daruvara, Zajednica Talijana iz Lipika, Češka

● Zbor KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana pod vodstvom Marije Poljak

Beseda iz Doljana, Zajednica Roma u RH „Kalisara“ iz Zagreba, KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana, te kao domaćin i organizator manifestacije, Udruga Nijemaca i Austrijanaca Sirač.

Na svim štandovima bilo je raznovrsnih specijaliteta nacionalnih manjina, te se mnogobrojna publika dobro zabavila i osladila kušajući delicije. U skladu s organizacijom, voditelj programa je u pratnji glazbenog sastava obišao sve štan-

dove, raspitivao se o pojedinim specijalitetima kao i o radu i životu pripadnika nacionalne manjine koja je prezentirala svoja nacionalna jela te putem razglasa informirao prisutne posjetitelje, a sve je to bilo popraćeno i začinjeno prigodnim pjesmama.

Takav pristup i prikaz rada i života pripadnika nacionalnih manjina uz degustaciju njihovih nacionalnih jela, zaista je bio originalan i veoma kvalitetan.

Nakon obilaska štandova s nacionalnim jelima, uslijedio je i kulturno-umjetnički program u kojem je prezentirana kultura nacionalnih manjina prikazana kroz pjesmu i ples.

Prije početka kulturno umjetničkog dijela programa, sve prisutne je pozdravio i zaželio im ugodnu zabavu i druženje predsjednik Udruge Nijemaca i Austrijanaca Sirač, Josip Krajcer, potom pripadnik njemačke nacionalne manjine i saborski zastupnik Goran Beus Richembergh, te načelnik općine Sirač Branimir Miler. U ovom dijelu programa sudjelovali su članovi kulturno prosvjetnih društava „Kamen“ iz Sirača sa mladom i starijom skupinom, zatim Društvo Mađara iz Daruvara, Zajednica Talijana iz Lipika, Češka beseda iz Doljana, „Kalisara“ - Savez Roma iz Zagreba, KPD Ukrajinaca „Karpati“ iz Lipovljana te domaćin, Udruga Nijemaca i Austrijanaca iz Sirača.

Ovaj predivan kulturni događaj prezentiran jelima nacionalnih manjina kao i prikaz njihovog kulturnog života kroz pjesmu i ples, pratio je veliki broj posjetitelja, predvođenih saborskim zastupnikom Goranom Beus Richemberghom, te načelnikom općine Sirač Branimirom Milerom.

Ivan Semenjuk

Nastup UKPD „Taras Ševčenko“ iz Kaniže na „Petrovačkom zvonu“

Ukrajinsko kulturno-prosvjetno društvo „Taras Ševčenko“ iz Kaniže ponovno je, nakon nekoliko godina, nastupalo na tradicionalnoj manifestaciji kulture Rusina Republike Hrvatske „Petrovačko zvono 2018.“. Ova se manifestacija održava već 45 godina zaredom i predstavlja značajnu svečanost za rusinsku nacionalnu manjinu, ali i na jedinstven način okuplja i teži međusobnom prihvaćanju različitih nacionalnih manjina. „Petrovačko zvono“ održano je u Vukovaru i Petrovcima od 1. do 3. lipnja pod pokroviteljstvom Hrvatskog sabora i Savjeta za nacionalne manjine

Republike Hrvatske. Članovi starije, srednje i mlađe plesne skupine UKPD „Taras Ševčenko“ nastupali su 3. lipnja u Petrovcima.

Dio manifestacije posvećen djeci prigodno je nazvan „Petrovački zvončić“ dok je dio programa posvećen odraslima nosio naziv same manifestacije. Marljivi članovi mlađe i srednje plesne skupine iz Kaniže predstavili su se nazočnoj publici s četiri ukrajinska plesa pokazujući da čak i oni najmlađi, uz mnogo volje i truda, mogu savladati zahtjevne ukrajinske korake i očarati publiku svojom izvedbom. Nakon nastupa uslijedio je

zajednički ručak za svu djecu koja su doprinijela ostvarenju ove jedinstvene kulturne manifestacije. Starija plesna skupina predstavila se s dva ukrajinska plesa, još jednom pokazujući spretnost u izvođenju zahtjevnih plesnih figura i pokreta.

Ukrajinsku kulturu predstavili su i članovi UKPD „Andrij Pelih“ iz Šumeća ukrajinskom pjesmom i ukrajinskim narodnim plesom.

Nakon nastupa uslijedila je zajednička večera za sve sudionike programa.

Lidija Has

Представляємо молодих українців

Агресія Росії на Україну знаходить відображення в сучасній українській літературі. Ця тема стала предметом

дипломної роботи **Івони Хорват**, яка захистила роботу під керівництвом професорки Тетяни Фудерер. Дипломниця дала галерею сучасних

письменників, аналіз стилю, переклала окремі твори. Подаємо фрагмент з роботи та перекладу.

Професор україністики Євген Пащенко

Тема волонтерського руху в Україні періоду 2014-2017 років Про збірку «Волонтери. Мобілізація добра»

Збірка «Волонтери. Мобілізація добра» вийшла друком 2015 року у видавництві «Клуб Сімейного Дозвілля». Автори збірки - Сергій Жадан, Ірена Карпа, Макс Кідрук, Галина Вдовиченко, Лариса Денисенко, Ірен Роздобудько, Катерина Бабкіна, Андрій Любка, Ірина Славінська, Галина Шиян. До книжки увійшли вірші, оповідання і есеї про волонтерство, тобто, про звичайних людей, які докладають надзвичайні зусилля, щоб допомогти бійцям АТО, пораненим, сиротам, біженцям, з ранку до вечора шукаючи можливості для допомоги. Це волонтери. Мирні воїни світа. Ірена Карпа, яка стала упорядницею збірки, на виставці Книжковий Арсенал у Києві, сказала: «Усі, хто волонтерить, так чи інакше пропускають той біль світу через себе. Вроджена емпатія? Пристрасть до самопожертви? Бажання робити світ кращим у будь-який спосіб, бо так навчилися в дитячих книжках і героїчних фільмах? Хтозна. Достеменно одне - вони ніколи не стоять осторонь. Розгрібаючи найгірші, найбільш стресові ситуації, самі залишаються притомними». Ав-

тори збірки «Волонтери. Мобілізація добра» сучасні відомі та не дуже відомі українські письменники й журналісти, які розповідають про українських волонтерів.

Катерина Бабкіна - українська письменниця, поетеса, сценарист та драматург. Народилася 22 липня 1985 року в Івано-Франківську. У 2006 році закінчила Інститут журналістики Київського національного університету Тараса Шевченка. Працює в журналі «Esquire» (Україна), а також співпрацювала з виданнями «Фокус», «Бізнес», «Le Monde», «ART UKRAINE». Є колумністом видань «The Insider» та «Платформа». Автор поетичних збірок «Вогні святого Ельма» та «Гірчиця», «Знеболювальне і снодійне», збірки оповідань «Лілу після тебе», роману «Соня». Вірші Катерини перекладені польською, німецькою, англійською, шведською та російською мовами. 2013 року у видавництві «Фоліо» вийшов перший роман Катерини Бабкіної «Соня», який увійшов до довгого списку «Книги року BBC». Також написала «Гарбузовий рік», «Шапочка і

● Катерина Бабкіна

кит», а в 2013 році зняла дебютну короткометражну стрічку «Жовта коробочка».

Najbolje vježbe za mišić srca

Jednom sam otkrila meni najbolji i najugodniji način kako biti korisna i gotovo sam se posvetila tome. To je bilo još puno prije rata, kako je nekada voljela reći moja baka (i sada je to nekako posebno strašno zato što i bake odavno nema, i kult rata, kojega se ona tako često prisjećala, rata, koji ju je lišio djetinjstva i slomio njezin život, konačno su se udostojili raskititi ga kao nesretno sovjetsko božićno drvce i složiti ga u kutiju povijesti, a sada se ovdje meni dogodio moj rat, i evo već i ja kažem «prije rata», mjereći svoje težnje i reakcije tim rupama koje je taj rat ostavio i nastavlja ostavljati u mom životu i u mojoj sadašnjosti), - eto, to je bilo još prije rata i zato se meni činilo važnijim i hitnijim nego što bi mi se moglo činiti, na primjer, sada.

Nedaleko od Australije pojavio se nekontrolirani izljev nafte u priobalne vode zbog čega su jako stradali pingvini.

Stvar je u tome da kada uzmete pingvina i umočite ga u naftu, a zatim ga izvadite iz nafte i isperete perje pouzdanim sredstvima za ispiranje, tada osim osjećaja vlastitog dostojanstva i svog malog, ali određenog pingvinskog razumijevanja o tome što je općenito ovaj svijet i što se u njemu mora, a što ne mora događati, pingvin gubi taj posebni masni pokrov koji čini njegovo perje vodonepropusnim i otpornim na hladnoću. Drugim riječima, pingvin se jako smrzava. Ako naftna mrlja nije jako zaprljala pingvina, ne toliko da bi mu trebalo pročišćavanje i sredstva za ispiranje, pingvin neće izgubiti vlastito dostojanstvo i instinkt samoočuvanja, nego će se aktivno pokušati osloboditi od nafte njemu jednostavnim načinom – uz pomoć kljuna. Drugim riječima, pingvin se truje. «Penguin Foundation» molio je cijeli svijet da zagrije i zaštititi pingvine pletući im džempere i

šaljući ih u Australiju, kako se pingvini ne bi smrzavali i žderali ostatke nafte sa svoga perja. «Penguin Foundation» bio je spreman dati mjere, čak i sheme pletenja svim zainteresiranima.

Ako si, uostalom, trebate zamisliti nešto jako, jako drago, lijepo, dirljivo, nespretno, bespomoćno i ugodno, uvijek si možete zamisliti pingvina u pletenom džemperu. To je stopostotni pogodak. Pingvinu u pletenom džemperu želi se pomoći barem iz daljine, ako ga se već ne može neposredno zagrliti, stisnuti do srca. Pletiti džempere ugodno je i čudno, malo freaky, ali fizički nije teško; neće te upucati dok pleteš džempere, nećeš vidjeti niti saznati ništa što ćeš kasnije cijeli život marljivo zaboravljati, u udobnosti ćeš zveckati iglama i razmišljati o malenom ljepuškastom debeljuci, čak nećeš potrošiti niti puno novaca – konca treba kao za kapu, a i džemper nije težak

pri slanju, čak ni do Australije. U mom slučaju, ja sam tada poslala upit za mjere i shemu, ali ispostavilo se da je novost već stara, svi pingvini su zagrijani, a ne predviđa se da će nafte više biti. Čini se da sam jednostavno dala malo novaca tim pingvinima, ali upravo sam tada spoznala, pa neka i shematski, istovremeno sve lijepo što bi u principu mogla dobiti od volonterstva. Dala bih potrebitomu i bila bih korisna (ugrijala bih malenog, bespomoćnog, pomogla bih onome koji treba moju pomoć), pridružila bih se nečemu vrlo realnom, učinila bih upravo to što hoću i mogu (bez ikakve prisile i napora), i nekome bi to što ja hoću i mogu bilo jako potrebno (evo je, prava pravcata samorealizacija). Bila bih zauzeta (to je u pravilu jedna od garancija dobrog psihičkog stanja), pripadala bih nekoj posebnoj zajednici (ljudima iz cijeloga svijeta koji su pleli džempere pingvinima, koliko god bi to čudno zvučalo). I ja bih promijenila svijet nabolje (svoj svijet, svoj planet, odnosno napravila bih to za sebe, očuvala bih konkretno za sebe nekoliko živih i zdravih pingvina).

Čini mi se da je, o čemu se god radilo, upravo o tim aspektima volonterstva i milosrđa uvijek potrebno govoriti. Izravno naglašavati i jasno komunicirati da nas na jednostavan način volonterstvo i milosrđe čine sretnima, jer malo se toga tako prodaje i potiče nas kao sreća, poput pingvina u pletenim džemperima. A poticati nas na volonterstvo veoma je potrebno. Zašto?

Zato što pingvini ponekad kljunovima poderu džempere, dave se koncima, guše čvorovima i umiru. Malena djeca iz problematičnih država, iz nedostojnih uvjeta, koje su nahranili i obrazovali volonteri, ponekad izrastaju u bezveznjakoviće, završavaju u zatvoru i umiru. Roditelji onesposobljene djece, kojima se bave volonteri, ponekad polude i umru. Onesposobljena djeca također ponekad umru. Bolesna djeca, za čije su liječenje nevjerovatnim naporom prikupljena velika sredstva, ponekad ne prežive liječenje i umru. Pacijenti hospicija umiru, i nisu s time potpuno zadovoljni, unatoč svim volonterskim nastojanjima da im olakšaju odlazak. Osamljeni starci umiru. Ranjeni vojnici umiru. Vojnici koji nisu ranjeni, koji su nahranjeni, opremljeni i bodreni, također umiru. Mačke u skloništima, rijetke vrste biljaka i riba, spašene od žestokih gospodara majmuna i zmija, žrtve trgovine ljudima i obiteljskog nasilja, svi oni kad-tad umru ili odu k vragu, bez obzira na titanski volonterski napor drugih osviještenih građana. Ni na što se nije moguće osloniti, nema zemlje na kojoj uvijek stojiš jednako tvrdo. Zna li što je najgore? Što svaki volonter koji ima bar minimum zdravog razuma zna

za tu mogućnost od samoga početka. I to ga jako demotivira, često, još upravo prije nego što postane volonterom.

Sva druga volonterstva u mom životu nakon tih pingvina bila su, ako ne čudna, onda vrlo teška iskustva, neugodna u emotivnom smislu, ali mnogo više djelotvorna. Umjesto čistog i svijetlog, dobrog i vječnog u pamćenju su ostali neki sasvim nepravilni trenuci i naglasci, krv na sjedalu auta, koja se nikako ne da isprati i tako me nervira i plaši, i šteta je novaca koje sam dala za kemijsko čišćenje; centralizirane sheme obmana naivnih dobročinitelja koji žele "ne vidjeti" i zaboraviti, a zaboraviti ne možeš; javne optužbe u licemjerju, jer ti imaš više nego potrebiti; napad mučnine rano ujutro natašte, kada u autu ustima grabiš zrak i dugo, dugo ne možeš ugasiti sva četiri žmigavca i ponovno krenuti, kasniš na dobrovoljno davanje krvi i osjećaš se kao zadnje govno još mnogo dana; očaj zbog onoga što radiš, možeš, daješ tako malo; osjećaj krivnje što se veseliš, jedeš kolač, kupuješ darove dok je netko bolestan, umire ili je pothranjen (koji prerasta u dugotrajno razočaranje, jer u svijetu apsolutno stalno netko umire, strada i ne jede, bliže ili dalje, ali apsolutno svake sekunde); na kraju svađa s mamom koja je zbog nečega osjetila ljubomoru zato što ti kupuješ kalendare, ručnike i čarape i pišeš razglednice nekim starcima u staračkom domu, iracionalan strah da ćeš pokupiti rak ili HIV putem zraka ili sline (to je kada se osjećaš kao potpuni idiot i točno znaš da se bojiš nemogućeg, ali se svejedno bojiš), i napokon, taj strašni trenutak kada umjesto da ideš odvesti ili uzeti nešto iz Borispolja, ili sjesti i raditi otpremu ili pisati motivacijske tekstove, ili nekome nositi toplu hranu i lijekove, ili organizirati još jedno prikupljanje sredstava ili priloga, ti jednostavno legneš spavati ili ideš u kino, na spoj, čitaš knjigu, i poslije se mučiš, mučiš, mučiš, a zatim se prestaješ mučiti i još se malo mučiš sada već zbog toga što se više stvarno ne mučiš.

Ono što vam želim reći je da ja imam jako pozitivnu volontersku priču. Takvu želim svakome, posebice s obzirom na to da je u državi, gdje ja živim, bila revolucija, a sada traje rat. Preda mnom nikome nisu odrezali unakažene ruke i noge, nisam bila primorana ostaviti nekoga da umire pod unakrsnom vatrom, djeca bez doma nisu se na mene navikla i nisu me zvala "mama", nisam se dovodila do fizičke i psihičke iscrpljenosti, nisam radila organizacijske greške koje su mnoge ljude koštale života (ili makar jednog čovjeka svejedno nije jasno kako dalje živjeti sam sa sobom), nisam gubila oprez i nisam postajala žrtvom prijevare kada su nestajala u nečiju korist teško priku-

pljena i za život neophodna sredstva. Može se reći, to je gotovo isto kao da bih ja plela beskrajno jarke i na dodir ugodne džempere, a debeljuškasti pingvinčići bi se oblačili u te džemperčiće i gotovo odmah postali zdravi, sretni i besmrtni.

Što više možemo, to se više od nas zahtijeva, u nekom trenutku toga ovako ili onako svatko postane svjestan. I svoj odabir (moći sve više i više, i davati sve više i više, ili ne moći i ne gnjaviti se) svatko također čini sam. Kako bi taj odabir učinili ispravno, treba jako puno, a isto tako treba dobro poznavati sebe.

Što više djelujemo, više grešaka radimo. To je također svakome poznato, i svatko ima svoj različito formiran prag količine toga što može prijeći, zaboraviti, oprostiti sebi. Kako bismo djelovali, važno je da u sebi nemamo nikakvog straha, a to je već teže i kompliciranije od dobrog poznavanja sebe.

Što više očekivanja imamo, to ih manje ostvarujemo, i istovremeno uvijek želimo imati puno očekivanja, jer nam se tada čini da ako na dva dodamo dva bit će četiri, tako i mi dobivamo rezultate svog djelovanja, odnosno, ipak nešto kontroliramo. S druge strane, kako uopće živjeti s mišlju o tome kako mi zapravo ne kontroliramo ništa? Nikako.

Volonterstvo istovremeno trenira puno mišića srca, čije dobro crpljenje čini život kvalitetnijim: daje nam sposobnost darivanja i zaboravljanja sebe i svojih potreba u korist drugih; sposobnost zaustavljanja i poštivanja svojih potreba, voljenja svojih želja, razumijevanja da na njih imaš pravo; sposobnost ulaganja napora i vjerovanja u rezultat, pozitivnog razmišljanja; sposobnost prihvaćanja izostanka pozitivnog rezultata i općenito bilo kojeg rezultata svojih najiskrenijih djelovanja; sposobnost vjerovanja okolnostima te nevjerovanja u pravilu nikome i ničemu; sposobnost bivanja dijelom kompleksnog organizacijskog mehanizma; sposobnost oslanjanja samo na sebe, vjerovanja da o tebi ovisi apsolutno sve; sposobnost prihvaćanja da ponekad o tebi ne ovisi ništa; sposobnost bivanja neustrašivim i sposobnost opraštanja vlastitog straha te, općenito, sposobnost opraštanja sebi, drugima, svijetu i kretanja dalje.

Iskreno, bez svega toga ne može se preživjeti, a da bar malo ne poludiš, i nema boljeg načina da se sve to nauči od onoga "uzmi i počni nešto raditi", nešto iznad svojih svakodnevnih radnji, orijentiranih na nabavu hrane i sigurnost za sebe i svoje najbliže. Raditi nešto potrebno nekome drugome. To i jest volonterstvo.

Kateryna Babkina

S ukrajinskoga prevela Ivona Horvat

Prastara božanstva izrezana u kamenu

Predstavljanje knjige

Mykola Kuğutjak. Kamena svetišta ukrajinskih Karpata (prijevodi s ukrajinskoga). Zagreb: Udruga Hrvatsko-ukrajinska suradnja (HORUS), 2018.

Ukrajinstika Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu predstavila je knjigu Mykole Kuğutjaka Kamena svetišta ukrajinskih Karpata (prijevodi s ukrajinskoga). Knjigu su priredili dr. sc. Jevgenij Paščenko, redovni profesor na Katedri za ukrajinski jezik i književnost, i dr. sc. Tetyana Fuderer, izvanredna profesorica i predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost, u suradnji s Prykarpatskim sveučilištem Vasyly Stefanyk (Ivano-Frankivsk). Šesnaesta je to knjiga objavljena u sklopu biblioteke Ucrainiana Croatica kao dio projekta Put kroz Ukrajinu u kojemu se prijevodom znanstvenih radova ukrajinskih istraživača daje prikaz ukrajinskih regija i za hrvatsku javnost aktualnih problema. Ova knjiga ujedno predstavlja nastavak višegodišnje prakse Katedre za ukrajinski jezik i književnost i studenata diplomskog studija prevoditeljsko-kulturološkog smjera u prevodenju radova ukrajinskih znanstvenika. U prijevodu knjige sudjelovali su studenti Ukrajinstike Zrinka Suk, Filip Badanjak, Neven Čuljat, Josipa Pervan, Ana Vranić, Anita Glavan, Diana Žunić, Ivona Horvat, Lorena Ostrun i Teuta Brišar-Ivković.

Kako u uvodu naglašava profesor Jevgenij Paščenko, istraživanja profesora Kuğutjaka posebno su značajna kao tipološka analogija informacija na prostoru suvremene Hrvatske. Sakralizacija okoliša vidljiva je i u brojnim toponimima, uz kršćaniziranje slavenskih svetišta pretrkšćanskoga razdoblja, što se povezuje i s ukrajinskim prostorom kao jednim od smjerova u razvoju etnogenetskih procesa. U različitim aspektima istraživanja profesora Kuğutjaka značajna su za opću i konkretnu predodžbu kulturnih kretanja na predslavenskim, odnosno slavenskim prostorima s kulturnim središtima mnogobožackih vjerovanja, uključujući sa-

kralizaciju kamenog okoliša.

Knjiga Kamena svetišta ukrajinskih Karpata predstavlja prijevod radova iz najnovijih istraživanja Mykole Kuğutjaka. Ona se sastoji od dva dijela. Prvi dio knjige posvećen je sakralnoj baštini Ćuculjščyne i govori o drvenim kamenim svetištima i ritualnom kamenju pronađenom na tom prostoru. U tome dijelu ujedno se nalaze radovi koji nam daju uvid u niz značajnih svetišta u hridinama Karpata, na ukrajinskom nazvanih skeljny svjatylyšča (скельні святилища), gdje riječ skelja (скеля) označava stijenu sakraliziranu kao dio rituala. Drugi dio knjige posvećen je detaljnom prikazu kompleksa ritualnog kamenja, poznatog kao Bubnyšče, koji je protumačen kao izraz svetišta Velike Božice u karpatskim hridinama. Ovi prijevodi predstavljaju tek dio opsežnih istraživanja ukrajinskog znanstvenika koji su sigurno zanimljivi i hrvatskoj znanosti.

Knjigu su predstavili predstojnica Katedre za ukrajinski jezik i književnost dr. sc. Tetyana Fuderer koja je ocrtala opći kontekst zagrebačke Ukrajinstike koja je ovim izdanjem dala još jedan doprinos spoznaji o starinama ukrajinske kulture s kojom Hrvatsku povezuju mnogobrojne veze. Recenzentica knjige dr. sc. Jelka Vince Pallua, znanstvena savjetnica na Institutu društvenih znanosti "Ivo Pilar" dala je poseban osvrt na značaj rekonstruiranja prastarih božanstava: "Knjiga Mykole Kuğutjaka iz poglavlja u poglavlje, iz mjesta u mjesto, vodi nas kroz taj jedinstveni ekosustav, sakralni krajobraz, nudeći nam uzbudljiv spoznajni put zasnovan na velikoj koncentraciji gorskih kulturnih spomenika – svetišta u stijenama i ritualnog kamenja s petroglifima. Posebno plijeni drugi dio knjige, Bubnyšče - Svetište Velike Božice u hridima Kar-

pata. Glavna funkcija toga svetišta bila je obnavljanje, posvećivanje i održavanje ustaljenog poretka stvari koji se očituju u modelu hrama kao preslike Kozmosa... Smještena u Bubnyšču na najvišim sjeveroistočnim izbočenim stijenama, što ukazuje na njezinu vezu s nebom, Velika Božica sa svojim kozmogonijskim reproduktivnim funkcijama od paleolitika je središnji subjekt kozmogonije". Recenzent Vladimir Peter Goss, dr. sc. profesor Emeritus na Sveučilištu u Rijeci naglasio je da „je veliko veselje dobiti u ruke tekst koji se može pohvaliti s više gledišta. Prije svega, radi se o vrijednom radu uvaženog istraživača koji izvrsno poznaje materijal, povijest istraživanja i literaturu, kao i fizičko okruženje, odnosno prostor u kojem se obrađeni materijali sagledavaju i koji, kao dodatna duhovna vrijednost, od prirodnog pretvaraju u kulturni pejzaž. Također, pohvalno je da se takav vrijedan rad pojavljuje na hrvatskom jeziku budući da je na području južnih Slavena istraživanje krajobraznih struktura u posljednje vrijeme dobilo dosta maha u epohalnim radovima kulturnih antropologa. Osobito je vrijedna teoretska rasprava o distinkcijama između materijalne i duhovne kulture i pitanje oduhovljenja prostora. Uzevši u obzir da i nema sintetičnih prikaza o ranoslavenskim svetištima, radovi poput ovoga svakako proširuju i upotpunjuju naša znanja."

Voditelj prezentacije i urednik edicije Ucrainiana Croatica, dr. sc. Jevgenij Paščenko, predstavio je studente-prevoditelje koji su govorili o radu nad prijevodom. Studenti-prevoditelji dobili su i autorski primjerak knjige koja se može nabaviti kod izdavača – Katedre za ukrajinski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

mag. philol. ucrain. Ana Vranić,
(diplomirana magistrica ukrajinstike)

FOTOGALERIJA

Središnja manifestacija Ukrajinaca Republike Hrvatske

XI. SREDIŠNJA MANIFESTACIJA UKRAJINACA REPUBLIKE HRVATSKE U VUKOVARU